

Pielikums
Tukuma novada domes 25.04.2024.
lēmumam Nr. TND/24/184 (prot. Nr. 5, 2. §)

Tukuma novada pašvaldības iestāde
“Tukuma novada sociālais dienests”

2023. GADA PUBLISKAIS PĀRSKATS

Tukums 2024

SATURA RĀDĪTĀJS

1. PAMATINFORMĀCIJA	3
2. PERSONĀLS	5
3. IESTĀDES DARBĪBAS REZULTĀTI UN FINANŠU RESURSI	6
3.1 DOKUMENTU PĀRVALDĪBA	6
3.2 SOCIĀLAIS DARBS	9
3.2.1 Sociālais darbs ar ģimenēm ar bērniem	9
3.2.2 Sociālais darbs ar pilngadīgām personām	11
3.2.3 Kopienas sociālais darbs.....	13
3.3 SOCIĀLĀ PALĪDZĪBA UN CITI ATBALSTA PASĀKUMI	15
4. PROJEKTI	31
5. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU	32
6. 2024. GADĀ PLĀNOTIE PASĀKUMI.....	33

1. PAMATINFORMĀCIJA

Tukuma novada pašvaldības iestāde “Tukuma novada sociālais dienests” (turpmāk – Tukuma novada sociālais dienests) ir ar Tukuma novada Domes 2020. gada 28. oktobra lēmumu izveidota iestāde.

Tukuma novada sociālais dienests darbību uzsācis 2021. gada 1. janvārī. Iestādes direktore ir Ina Balgalve.

Tukuma novada sociālā dienesta **funkcijas un pienākumi** ir nodrošināt pašvaldības teritorijā dzīvojošo iedzīvotāju vajadzībām atbilstošus sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību, kā arī nodrošināt sociālo darbu ar personām, ģimenēm un personu grupām, profesionāli izvērtējot personu vajadzības, materiālos un personiskos resursus, organizējot personai nepieciešamos sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību sociālo problēmu risināšanai.

Tukuma novada sociālā dienesta funkciju un tiešās darbības īstenošanai iestādes **struktūru** veido tās darbības virzieniem atbilstošas nodaļas:

- Ģimenes atbalsta nodaļa;

- Atbalsta nodaļa pilngadīgām personām;

- Sociālās palīdzības nodaļa;

- Rehabilitācijas nodaļa, ar struktūrvienībām:

 - Dienas aprūpes centrs “Saime”,

 - Dienas aprūpes centrs “Saimīte”,

 - Dienas aprūpes centrs “Rīti”,

 - Dienas aprūpes centrs “Saulespuķe”,

 - Patversme ģimenēm ar bērniem,

 - Centrs “Avotiņš”,

 - Atbalsta dzīvokļi,

 - Konsultatīvais darbs,

- Izmitināšanas pakalpojumu nodaļa, ar struktūrvienībām:

 - Tukuma patversme,

 - Grupu dzīvoklis “Mežrozītes”,

 - Grupu dzīvoklis “Lodes”,

 - Grupu dzīvoklis, adrese Meža iela 4-43, Tukums, Tukuma novads – līdz 31.10.2023.

 - Grupu dzīvoklis, adrese Celtnieku iela 3, Tukums, Tukuma novads – no 01.11.2023.

 - Pansija – Ķiršu iela 10, Kandava, Tukuma novads,

- Kopienas darba nodaļa, Kopienas centru darba nodrošināšana:

 - Lestenes kopienas centrs “Saulstari”,

 - Irlavas kopienas centrs “Dzintariņi”,

 - Sēmes kopienas centrs “Mūsmājas”,

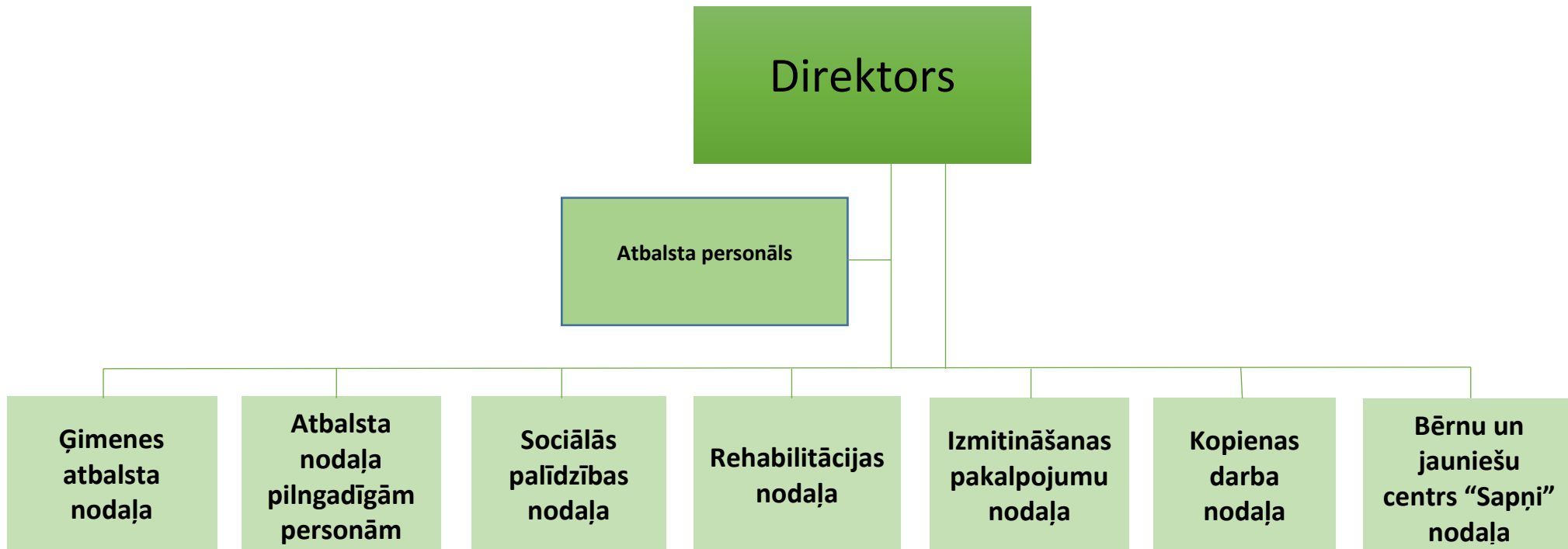
 - Dzūkstes kopienas centrs “Tev”,

 - Kandavas kopienu centrs,

 - Bērnu un jauniešu centrs “Sapņi” nodaļa.

Tukuma novada sociālā dienesta juridiskā adrese ir Tidaholmas iela 1, Tukums, Tukuma novads.

Tukuma novada sociālā dienesta struktūra uz 31.12.2023. aplūkojama 1.1. attēlā

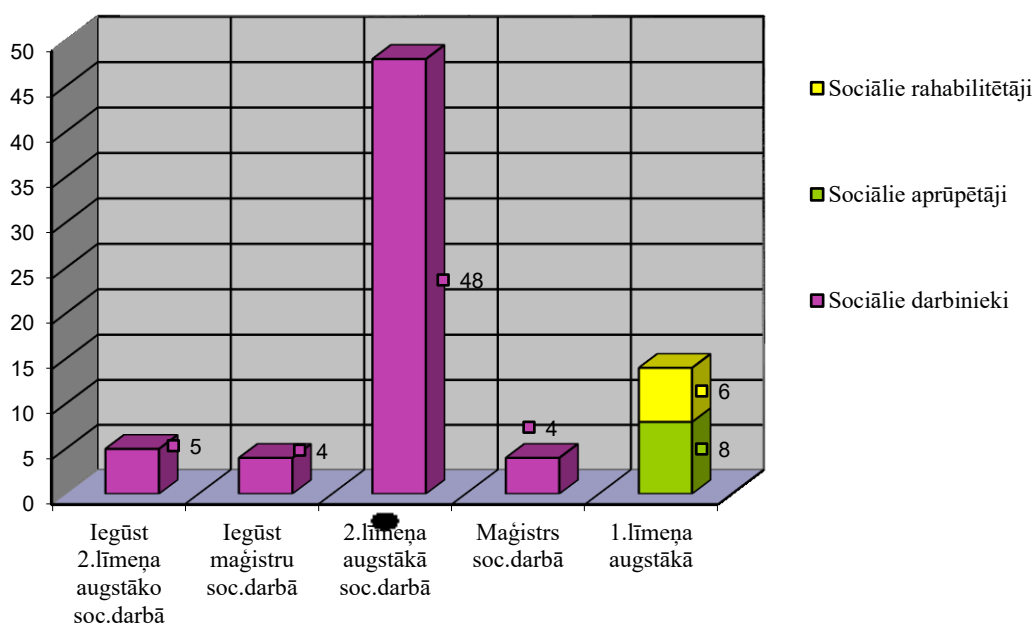

1.1. attēls Tukuma novada sociālā dienesta struktūra

2. PERSONĀLS

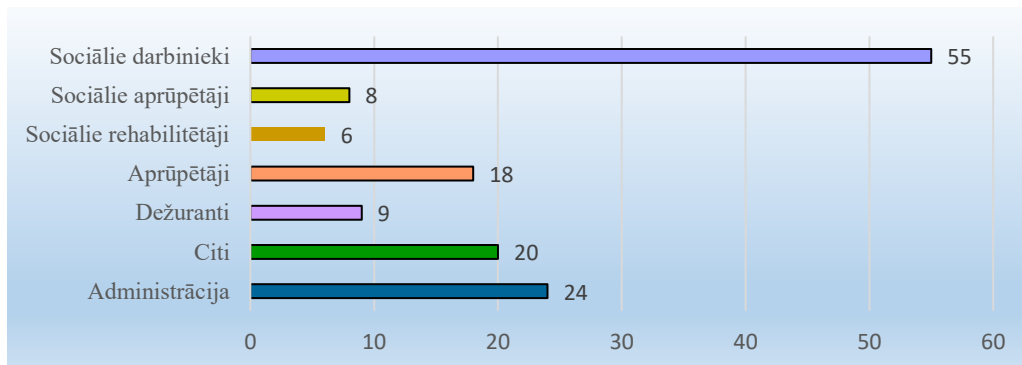
Personāla lietvedību, personāla datu uzkrāšanu, sistematizēšanu un analīzi iestādē nodrošina personāla speciālists. 2023. gadā iestādē tika nodarbināti 140 darbinieki.

No iestādē nodarbinātajiem 69 sociālā darba speciālistiem (sociālie darbinieki (55), sociālie aprūpētāji (8), sociālie rehabilitētāji (6)) atbilstoša pirmā līmeņa augstākā (sociālajiem aprūpētājiem un rehabilitētājiem) vai otrā līmeņa augstākā (sociālajiem darbiniekiem) izglītība ir iegūta 62 darbiniekiem, 7 sociālie darbinieki turpina studēt, lai iegūtu atbilstošu izglītību. Lai nodrošinātu sociālās palīdzības sniegšanas nepārtrauktību, kā īslaicīgs risinājums, kamēr tiek meklēti sociālie darbinieki ar atbilstošu izglītību, 2023. gadā iestādē tika nodarbināti 4 klientu apkalpošanas speciālisti. No visiem, pašreiz nodarbinātajiem, sociālā darba speciālistiem maģistra grādu ir ieguvuši 4 darbinieki, kā arī 4 darbinieki studē maģistratūrā, lai iegūtu maģistra grādu sociālajā darbā. Dati par sociālā darba speciālistu izglītības sadalījumu 2023. gadā apkopoti *2.1 attēlā*:

2.1. attēls Sociālā darba speciālistu izglītība 2023. gadā

2.2. attēlā ir uzskatāmi parādīts iestādes darbinieku skaita sadalījums 2023. gadā. Kā redzams, dominējoši iestādē ir nodarbināti sociālā darba speciālisti un darbinieki, kuri nodrošina sociālo pakalpojumu- dienas centru, patversmju, grupu māju un grupu dzīvokļu pakalpojumu saņemšanu novada iedzīvotājiem.

2.2. attēls Darbinieku skaita sadalījums 2023. gadā

3. IESTĀDES DARBĪBAS REZULTĀTI UN FINANŠU RESURSI

3.1 DOKUMENTU PĀRVALDĪBA

2023. gadā Tukuma novada sociālā dienesta dokumentu pārvaldību nodrošina kancelejas pārzinis (Tukumā), trīs lietveži (Tukumā), viens lietvedis (Irlavā/Tukumā), divi klientu apkalpošanas speciālisti (Kandavā un Tukumā).

Tukuma novada sociālajā dienestā kā visās Tukuma novada pašvaldības iestādēs dokumentu aprīte notiek dokumentu vadības sistēmā LIETVARIS (turpmāk – LIETVARIS). Sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu un saņēmēju uzskaitē notiek Sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu administrēšanas lietojumprogrammā (turpmāk – SOPA). Dokumentu (iesniegumu, izziņu, lēmumu par sociālo palīdzību un sociālajiem pakalpojumiem) reģistrēšana notiek sasaistē ar LIETVARIS. SOPA tiek uzkrāta informācija par klientiem paralēli papīra formai – veidojot klientu elektroniskās lietas.

SOPA nodrošina sasaisti ar valsts reģistriem informācijas pārbaudei un nodošanai. SOPA sistēmai ir sasaiste ar dažādiem valsts reģistriem, no kuriem saņem informāciju: Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Iedzīvotāju reģistru (personu pamatdati), Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūru (ienākumi), Nodarbinātības valsts aģentūru (bezdarbnieku informācija), Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisiju (invaliditāte), Ceļu satiksmes drošības direkciju, Valsts tehniskās uzraudzības aģentūru (transportlīdzekļi), Valsts zemes dienesta Kadastra reģistru (nekustamie īpašumi), Valsts vienoto datorizēto zemesgrāmatu (nekustamie īpašumi), Valsts ieņēmumu dienestu (ienākumi, darba vietas), Uzņēmumu reģistru (uzņēmumi), Lauku atbalsta dienestu (ienākumi), Valsts izglītības informācijas sistēmu (piesaiste izglītības iestādēm), Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācija (ienākumi), Nepilngadīgo personu atbalsta informācijas sistēmu (aprūpes iestāžu informācija), LM SPOLIS (valsts līdzfinansējums). No SOPA notiek datu nodošana ārējām iestādēm: Labklājības ministrijai (uz Valsts sociālās politikas monitoringa informācijas sistēmu (SPOLIS), Juridiskās palīdzības administrācijai (mājsaimniecības statuss), Nodarbinātības valsts aģentūra (mājsaimniecības statuss), Valsts policijai (caur Nepilngadīgo personu atbalsta informācijas sistēmu), Valsts izglītības informācijas sistēmai, Aizsargātā lietotāja datu informācijas sistēmai (mājsaimniecības statuss), Bāriņtiesai uz Bāriņtiesas informācijas sistēmu BARIS (mājsaimniecības statuss, apsekošanas), Pašvaldībai uz Pašvaldības dzīvokļu uzskaites un aprītes sistēmu BRIDZIS (personas sociālais statuss), Pašvaldībai uz Nekustamā īpašuma nodokļa administrēšanas sistēmu NINO (mājsaimniecības statuss).

Tukuma novada sociālajā dienestā kā arī visā pašvaldībā **personāla lietvedības** uzskaitē notiek elektroniski personāla lietojumprogrammās KADRI un “Darba laika uzskaitē”. Papildus notiek arī papīra personāla kartotēkas uzskaitē. Personāls atvaļinājuma un papildu atlīdzības iesniegumu iesniegšanai vadībai izmanto pašapkalpošanās portālu “Darbinieku iesniegumi un personas lieta”.

No 2021. gada Tukuma novada pašvaldībā ir **centralizēta grāmatvedība**, līdz ar to no LIETVARIS un SOPA grāmatvedībai tiek nodoti dokumenti un uzdevumi, kas nodrošina precīzu

un pārskatāmu datu apmaiņu sociālās palīdzības administrēšanā. 2022. gadā tika sasaistīti SOPA un GVEDIS pabalstu un pakalpojumu EKK klasifikatori, lai automatizētu pabalstu izmaksu un pakalpojumu rēķinu apmaksu. Šī sasaiste būtiski saīsināja pabalstu izmaksu sarakstu un rēķinu apmaksu saskaņošanu un izmaksas laiku. SOPA un Centralizētā grāmatvedība un sistēmu izmantošana ekonomē Tukuma novada sociālā dienesta biroja papīru, atslogo Tukuma novada sociālā dienesta arhīvu. 2023. gadā katrai struktūrvienībai SOPA pusē tika piesaistīts savs EKK ar sufiksu, lai atvieglotu izdevumu uzskaiti un atskaišu sagatavošanu. No 2022. gada grāmatvedībai iesniedzamie akti tiek parakstīti lietvedības sistēmā ar sistēmas parakstu un akti netiek parakstīti papīra formātā, lai atslogotu arhīvu un paātrinātu dokumentu apriti. 2023. gadā uzsākta elektroniskā inventarizācija, kur inventarizācijas saraksti reģistrēti LIETVARIS sistēmā, nākotnē paredzams lietot sistēmu MATERIĀLĀS VĒRTĪBAS. Budžeta plānošanas un pārvaldības lietojumprogramma BUDŽETS ir integrēts ar resursu vadības sistēmu GVEDIS. Lietojumprogrammā BUDŽETS notiek iestādes budžeta pārvaldības organizēšana.

2023. gadā valsts arhīvā glabāšanā nodoti 2020. gada nogalē likvidētās Tukuma novada pašvaldības aģentūras un 2021. gadā administratīvi teritoriālās reformas rezultātā likvidēto Engures, Jaunpils, Kandavas sociālo dienestu patstāvīgi glabājamie dokumenti. 2024. gadā plānots valsts glabāšanā nodot likvidēto sociālo dienestu patstāvīgi glabājamās elektroniski parakstītos dokumentus.

2023. gadā Tukuma novada sociālajam dienestam kā struktūrvienība tika pievienots Bērnu un jauniešu centrs "Sapņi". Lietvedības speciālistiem pievienojās viens lietvedis, kas pirmajā pusgadā turpināja darbu jaunajā struktūrvienībā, organizēja likvidētās iestādes arhīva sakārtošanu, bet no otrā pusgada apstrādāja dokumentus par asistentu pakalpojumu.

2023. gadā papildināts elektroniski iesniedzamo personāla iesniegumu saraksts, lai mazinātu administratīvo slogu iesniegumu reģistrēšanai un apstrādei.

Nemitīgi tiek uzlabotas sistēmas un līdz ar to nākotnē paredzami papildinājumi un uzlabojami sistēmu iestatījumos un klasifikatoros. 2024. gadā pašvaldība plāno LIETVARIS versijas maiņu uz jaunāku versiju.

2023. gadā dokumentu vadības sistēmā LIETVARIS un SOPA reģistrēti, apstrādāti apmēram 46266 dokumenti, tie ir saņemtie iedzīvotāju iesniegumi un izsniegtās izziņas, saņemtie un nosūtītie dokumenti, pieņemtie lēmumi par sociālo palīdzību, sociālajiem pakalpojumiem, personāla dokumenti, līgumi, pabalstu izmaksu saraksti, saņemtie rēķini, akti, iztikas līdzekļu deklarācijas un citi dokumenti. Dati atspoguļoti *3.1.1. tabulā* par 2019., 2020., 2021., 2022., 2023. gadu – dati par 2019., 2020. gadu par Tukuma novada sociālo dienestu pirms ATR un par 2021. gadu par Tukuma novada sociālo dienestu pēc ATR laika posmā no 01.07.2021.–31.12.2021., par 2021. gadu pieskaitot pārejošos dokumentus, piemēram, līgumi, jo Tukuma novada sociālais dienests ir likvidēto dienestu saistību pārņēmējs un 2022., 2023. gadu:

Statistika par dokumentu apriti, reģistrētie un apstrādātie dokumenti 2019., 2020., 2021., 2022., 2023. gadā

Dokumenta veida nosaukums	2019. gadā	2020. gadā	1.07.- 31.12.202 1.	2021. gadā	2022. gadā	2023. gadā
Reģistrēti saņemtie iesniegumi par sociālo pal.un pak.	6051	6481	5437	9160	9278	7713
Reģistrēti pieņemtie lēmumi par sociālo pal.un pak.	5568	5653	3383	6175	7725	7728
Reģistrēti pabalstu izmaksu saraksti	2925	2694	2132	3424	6942	7518
Reģistrēti saņemtie dokumenti(sarakste)	2579	2636	1597	2784	3346	3125
Reģistrēti un apstrādāti nosūtītie dokumenti(sarakste, nosūtīti lēmumi, u.c.dokumenti)	3880	4100	3800	4600	4800	4460
Reģistrētas izziņas par trūc.vai maznodr.stat., ārkārtas un krīzes sit.	1605	1268	904+	1605	2408	2568
Reģistrēti akti	479	533	417	696	749	1302
Reģistrēti sociālo darbinieku atzinumi	-	-	307	503	1159	983
Reģistrēti uzņēmumu līgumi t.sk.par asist.pak.	195	91	246	409	165	169
Reģistrēti līgumi par sociālajiem pakalpojumiem	325	279	226	494	498	385
Reģistrēti norīkojumi uz sociālajiem pakalpojumiem	277	279	141	280	259	99
Reģistrētas anketas Personas ikdienas aktivitāšu un vides novērtēšanas anketa	102	89	75	127	131	141
Reģistrēti līgumi par klientu līdzdarbību (sociālā palīdzība)	81	73	74	94	230	308
Reģistrēti apliecinājumi Par sociālā darbinieka darbam ar personām ar atkarības problēmām konsultācijām	-	62	43	93	78	27
Reģistrēti soc.dzīv.mājas dzīves telpas īres līg. līdz 2022.g.	-	-	3	41	6	-
Reģistrēti saimnieciskie līgumi(t.sk.iepirkumi)	64	44	33	110	66	72
Reģistrēti rīkojumi pamatdarbības jautājumos	155	195	52	91	79	111
Reģistrēti sadarbības līgumi	74	47	20	42	15	17
Reģistrētas pilnvaras	44	30	24	68	65	56
Reģistrēti saņemtie rēķini, citi dok. grāmatvedībai norēķinu organizēšanai	1687	1552	840	1471	1676	2247
Reģistrēti pasta saraksti	288	204	172	291	392	308
Reģistrēti personāla iesniegumi	282	288	203	353	573	504
Reģistrēti rīkojumi par personālu					395	367
Reģistrēti rīkojumi par darbinieku atvaļinājumiem	133	181	120	203	278	310
Reģistrēti rīkojumi par iekšzemes komandējumiem	63	40	40	72	112	95
Reģistrētas personāla izziņas	44	51	20	71	103	87
Reģistrēti darba līgumi	25	23	70	85	58	42
Reģistrētas iztikas līdzekļu deklarācijas	1872	1473	650	2012	3347	3254
Kopā apstrādāti dokumenti(dati no lietvedības sistēmas un SOPA(par ILD))	-	-	14221	34588	48870	46266

3.2 SOCIĀLAIS DARBS

3.2.1 Sociālais darbs ar ģimenēm ar bērniem

Sociālo darbu ar ģimenēm un bērniem veic 16 sociālie darbinieki, t.sk. 2 vecākie sociālie darbinieki darbam ar ģimenēm ar bērniem, kuri sniedz metodisko atbalstu, 2 sociālie darbinieki darbam ar jauniešu mērķgrupu, audžuģimenēm, aizbildņiem, bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem.

Pārskata periodā bija aktīvas 56 ģimenes gadījumu vadīšanas lietas un 201 ģimenes atbalsta lieta.

Raksturīgākās sociālās problēmas ir ilgstošs bezdarbs, trūkums, ilgstoši nepietiekami finanšu līdzekļi, ģimenes nestabilitāte un ģimenes locekļu saskarsmes problemātika, sociālo un bērnu aprūpes prasmju trūkums vecākiem, vardarbība (gan pret bērniem, gan starp ģimenes locekļiem), bērnu pamešana novārtā (aprūpes un uzraudzības trūkums), pusaudžu devianta uzvedība, delinkvence, vecāku un bērnu atkarības problēmas (alkohols, narkotiskās vielas, azartspēles) antisociāla uzvedība, problēmas bērna izglītības un veselības jomā, pastāvīgi stresori vecāka dzīvē.

Iepriekš minētajām sociālajām problēmām pārklājoties un mijiedarbojoties vienai ar otru, veidojas multiproblēmas. Neatrisinātas sociālās problēmas rada jaunas un padziļina esošās. Lai palīdzētu šādai ģimenei atgriezties sabiedrības norisēs, to atveseļotu, nepieciešams mērķtiecīgs, organizēts ilgstošs process ar plašu pakalpojumu spektru, kas veicinātu sociālās pārmaiņas, risinātu cilvēku savstarpējo attiecību problēmas un dotu cilvēkiem iespējas un brīvību labklājības uzlabošanā. Respektējot Cilvēktiesību un sociālā taisnīguma principus, sociālais darbinieks regulāri novērtē klientu problēmas situāciju, palīdzības procesa efektivitāti, identificē problēmas saturu, nosaka sociālo faktoru ietekmi un sociālās situācijas attīstīšanu un, novērtējot klienta vajadzības, kopā ar klientu plāno nepieciešamos sociālos pakalpojumus.

Sociālās problēmas Tukuma novadā ietekmēja ierobežojumi dažādu institūciju darbībā, bērnu brīvā laika pavadīšanas iespēju trūkums, vecāku kā izglītotāju un atbalsta sniedzēju prasmju trūkums ietekmē izglītības ieguves iespēju – bērni un jaunieši izkrīt no izglītības sistēmas un iespējams neatgriezīsies, bērniem un jauniešiem ir ierobežotas iespējas komunicēt un saturīgi pavadīt brīvo laiku, kas rada dažādus riskus psihoemocionāli, vielu, ierīču lietošana u.t.t. Vardarbību, vecāku alkoholismu, aprūpes trūkumu nepamana vai pamanīs novēloti. Ģimenēs zūd regulēts dienas režīms, kas arī atsaucas uz bērnu fizisko un mentālo veselību. Ģimeņu dzīves kvalitāti ietekmē neziņa par rītdienu, daļa cilvēku ir zaudējuši darbu, daļai nepieciešams pārkvalificēties, samazinājušies ģimenes ienākumi, cilvēkiem rodas grūtības samaksāt rēķinus un ikdienas tērpiņus, pieaug spriedze ģimenes locekļu starpā, konflikti.

Starpinstitucionālā sadarbība Tukuma novadā

Bērnu tiesību aizsardzības jomā 2022. gada 30. novembrī ar Tukuma novada domes lēmumu (prot. Nr. 20, 6. §) ir izveidota Tukuma novada bērnu tiesību aizsardzības sadarbības grupa un apstiprināts tās nolikums. Pārskata periodā notikušas 26 Tukuma novada domes Bērnu tiesību aizsardzības sadarbības grupas sēdes. Sēdes notiek reizi nedēļā – otrdienās. Sadarbības grupas darbā piedalās speciālists bērnu tiesību aizsardzības jautājumos, Tukuma novada pašvaldības iestādes “Tukuma novada sociālais dienests” Ģimenes atbalsta nodaļas vadītājs, Tukuma novada bāriņtiesas priekšsēdētājs, Tukuma novada Izglītības pārvaldes Izglītības atbalsta

centra pārstāvis, Tukuma novada pašvaldības policijas pārstāvis un Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Tukuma iecirkņa pārstāvis.

Sēdēs izskatīti problēmu jautājumi: par bērniem, kuri neapmeklēja izglītības iestādes neattaisnotu iemeslu dēļ; par bērnu uzvedību izglītības iestādēs; par bērnu pamatvajadzību nodrošināšanu; par vardarbību pret bērniem.

Pārskata periodā pirmreizēji iekārtotas 6 nepilngadīgo profilakses lietas. Pārskata periodā bijušas aktīvas 31 nepilngadīgo profilakses lieta. Uz 2023. gada 31. decembri aktīvas bija 8 nepilngadīgo profilakses lietas.

Psihologa pakalpojumi

Psihologa konsultācijas tiek nodrošinātas sociālā dienesta un bāriņtiesas klientiem. Psihologa pakalpojums tiek pirktas saskaņā ar noslēgto līgumu. Pārskata periodā psihologa konsultācijas saņēmušas 98 personas, tai skaitā 53 pilngadīgas personas un 45 bērni.

PEP mammas pakalpojums

Pirmās emocionālās palīdzības (PEP) pakalpojumu bērna vecākam pārskata periodā saņēma 4 mammas. Pakalpojums tiek sniegts vecāka dzīvesvietā un ietver no 1–1,5 stundu ilgu pakalpojuma sniedzēja konsultāciju vienā pakalpojuma sniegšanas reizē. Pakalpojums tiek sniegts pēc nepieciešamības 1–2 reizes nedēļā.

Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi

Sociālais darbinieks darbam ar ģimeni ar bērniem izvērtē Tukuma novada iedzīvotāju vajadzību saņemt sociālās rehabilitācijas pakalpojumus dažādām mērķgrupām.

Valsts apmaksātu sociālo rehabilitāciju pilngadīgām personām dzīvesvietā saņēma 11 cietušas personas, institūcijā – 6 personas, kā arī 5 personas saņēma valsts apmaksātu rehabilitāciju vardarbīgas uzvedības mazināšanai.

15 bērniem, kuri cietuši no prettiesiskām darbībām, sociālās rehabilitācijas pakalpojums tika nodrošināts dzīvesvietā.

Pārskata periodā tika noslēgts līgums ar biedrību “Latvijas Samariešu apvienība”, kas nodrošināja sociālās rehabilitācijas pakalpojumu ģimenes/personas asistenta pakalpojuma formā, ar to saprotot atbalstu un apmācību sociālo prasmju un iemaņu patstāvīgas dzīves uzsākšanai apgūšanā, mājsaimniecības vadīšanā, bērnu aprūpē un audzināšanā. Pārskata periodā pakalpojums sniegts 30 ģimenēm vai jauniešiem pēc ārpusģimenes aprūpes pakalpojuma izbeigšanās.

2023. gadā turpinājās 8 mēnešu jauniešu sociālās rehabilitācijas un atbalsta programmas īstenošana Tukuma novadā, kuras mērķis ir sociālo prasmju attīstīšana un atstumtības risku mazināšana vidēja un augsta riska jauniešiem ar uzvedības problēmām, ar zemām sociālajām prasmēm un iemaņām, šauru sociālo kontaktu loku un atbalsta sistēmas trūkumu, ar atkarības problēmu pazīmēm. Šajā programmas posmā piedalījās 16 jaunieši. 2023. gada februāra mēnesī tika uzsākta jauna 6 mēnešu Jauniešu sociālās rehabilitācijas un atbalsta programma, kurā piedalījās 20 jaunieši.

Speciālistu konsultācijas sociālā darba ietvaros

2023. gadā sociālā darba ietvaros 26 bērniem nodrošināta smilšu spēles terapija. Klīniskā psihologa izpēte veikta 44 personām, no kurām – 10 pieaugušajiem un 34 bērniem. Narkologa konsultācijas saņēma 1 pilngadīga persona un 1 bērns. Nodarbības pie montesori speciālista apmeklēja 12 bērni, bet audiologopēda konsultācijās piedalījās 8 bērni. Kanisterapijas nodarbības saņēma 6 bērni.

27 jauniešiem tika nodrošināts mentora pakalpojums.

Preventīvais darbs pašvaldībā, lai mazinātu ģimeņu ar bērniem sociālo problēmu rašanos un attīstību

Tukuma novada sociālais dienests kopā ar Tukuma novada bāriņtiesu, Tukuma novada Izglītības pārvaldi, Tukuma novada pašvaldības speciālistiem iesaistījusies pašvaldības atbalsta programmas izstrādē un pilnveidē par atbalstu Tukuma novada ģimenēm ar bērniem.

Ārpusģimenes aprūpe

Bērniem, kuru vecākiem pārtrauktas vai atņemtas aizgādības tiesības, tiek nodrošināts ārpusģimenes aprūpes pakalpojums. 2023. gadā audžuģimenēs ievietots 21 bērns. Pārskata gada laikā pavisam 62 bērni saņēmuši aprūpi 41 audžuģimenē.

Pārskata periodā par pašvaldības līdzekļiem ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu saņēma 1 bērns Rīgas pašvaldības bērnu un jauniešu centrā, 7 bērni Bērnu un jauniešu centrā "Sapņi". Valsts sociālās aprūpes centrā "Rīga" dažādās filiālēs – 6 bērni.

Pārskata periodā par pašvaldības līdzekļiem ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu saņēma 1 bērns Rīgas pašvaldības bērnu un jauniešu centrā, 7 bērni Bērnu un jauniešu centrā "Sapņi". Valsts sociālās aprūpes centrā "Rīga" dažādās filiālēs – 6 bērni.

Pieņemts 21 lēmums par vienreizēja pabalsta piešķiršanu sadzīves priekšmetu iegādei pilngadību sasniegušiem bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem, un 20 personas saņēma vienreizēju pabalstu patstāvīgas dzīves uzsākšanai pilngadību sasniegušam bārenim. 50 personas saņem ikmēneša pabalstu pilngadību sasniegušiem bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem. Pārskata periodā aktīvas ir 30 bāreņu un bez vecāku gādības palikušo bērnu lietas.

Par ikgadēju tradīciju ir kļuvusi ārpusģimenes aprūpē esošo bērnu apciemojums Ziemassvētku laikā. Tukuma novada sociālā dienesta sociālie darbinieki decembra mēnesī viesojās Valsts sociālās aprūpes centra "Rīga" filiālēs "Pļavnieki", "Teika", "Rīga" un Bērnu un jauniešu centrā "Sapņi" un Rīgas pašvaldības bērnu un jauniešu centrā. Apciemoti arī bērni, kuri saņem ārpusģimenes aprūpes pakalpojumu audžuģimenēs.

3.2.2 Sociālais darbs ar pilngadīgām personām

Sociālo darbu ar pilngadīgām personām veic 14 darbinieki, no kuriem 1 ir Slampes un Džūkstes pagastu teritorijā, 1 ir Sēmes, Zentenes, Pūres un Jaunsātu pagastos, 1 darbinieks ir Irlavas, Lestenes, Tumes un Degoles pagastos un 2 Tukuma pilsētā, 1 sociālais darbinieks darbam ar senioriem Tukuma pilsētā, 1 Engures, Lapmežciema un Smārdes pagastu teritorijās, 1 Jaunpils un Viesātu pagastu teritorijās, 1 Kandavas pilsētā un 1 Kandavas, Matkules, Vānes un Zemītes pagastu teritorijās, 2 sociālie darbinieki darbam ar asistenta pakalpojumu, 2 sociālie darbinieki, kuri nodrošina metodisko vadību.

Raksturīgākās sociālās problēmas ir bezdarbs (ilgstošs), trūkums, ilgstoši nepietiekami finanšu līdzekļi, mājokļa trūkums, ģimenes locekļu saskarsmes problemātika, sociālo prasmju trūkums, vardarbības pieredze, atkarības problēmas (alkohola, vielu, procesu), nepieciešamās veselības aprūpes pakalpojumu pieejamība, zemas prasības pret sevi un savu dzīvi, funkcionalitātes traucējumu dēļ grūtības nodrošināt pamatvajadzības, sociālā izolētība. Problēmas ir ilgstošas, dziļas, tiek vēl atklātas.

Senioru vecumā – sociālās problēmas ir funkcionālo spēju samazināšanās, kas ietekmē pamatvajadzību nodrošināšanu.

Atbalsta nodaļas pilngadīgām personām darbinieki aktīvi iesaistījās atbalsta sniegšanā Ukrainas civiliedzīvotājiem, kuri izceļo no Ukrainas vai kuri nevar atgriezties Ukrainā Krievijas Federācijas izraisītā bruņotā konflikta dēļ.

Grupu darbs ar pilngadīgām personām

Pārskata periodā organizēta mērķa grupa un veikts grupu darbs personām ar garīga rakstura traucējumiem. 2023. gadā organizētas atbalsta grupas pilngadīgām personām Sēmes pagasta kopienas centrā “Mūsmājas”. Pārskata periodā notika 4 nodarbības, kuras apmeklēja vidēji 5–6 dalībnieki.

Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi

Sociālais darbinieks ar pilngadīgām personām izvērtē Tukuma novada iedzīvotāju vajadzību saņemt sociālās rehabilitācijas pakalpojumus dažādām mērķgrupām.

Sociālā rehabilitācija cilvēkiem ar funkcionālajiem traucējumiem darbspējīgā vecumā, politiski represētajām personām un Černobiļas AES avārijā cietušajiem un avārijas seku likvidēšanas dalībniekiem ir valsts apmaksāts sociālais pakalpojums.

Pārskata periodā ir saņemti iesniegumi no 20 personām, kuras lūgušas nodrošināt sociālās rehabilitācijas pakalpojumu. Pakalpojumu pieprasījušas:

9 personas ar funkcionāliem traucējumiem darbspējas vecuma,

11 politiski represētas personas un Černobiļas AES avārijā cietušajiem un avārijas seku likvidēšanas dalībniekiem.

Ilgstošais sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojums pilngadīgām personām

2023. gadā vajadzība pēc ilgstošā sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojuma tika nodrošināta 186 personām.

Pārskata periodā pakalpojumu pansionātā “Rauda” saņēmušas vidēji mēnesī 114 personas, SIA “Irlavas Sarkanā Krusta slimnīca” saņēmušas vidēji mēnesī 20 personas, pansionātā “Tērvete” pakalpojums piešķirts 5 personām, Biedrības “Latvijas Sarkanais Krusts” Kurzemes komitejas sociālās aprūpes centrā “Atpūtas” pakalpojums piešķirts 3 personām, pansionātā “Aģentūrā SAC “Ziedugravas” piešķirts 1 personai, Talsu novada pašvaldības pansionātā “Lauciene” piešķirts 12 personām, SIA “Studiums” pakalpojums piešķirts 1 personai, Cēsu pilsētas pansionātā piešķirts 1 personai, Biedrības “Latvijas Sarkanais Krusts” Kurzemes komitejas sociālās aprūpes centrs “Laidze” piešķirts 1 personai, SIA “Studiums” ilgstošas un īslaicīgas sociālās aprūpes un rehabilitācijas centrs “Laimas” piešķirts 1 personai, SIA “Magnum Social & Medical Care” centrs “RŪRE” 1 personai, Sociālās rehabilitācijas un aprūpes centrs “Rūjienas senioru māja” 1 personai un Sociālās aprūpes centrs “Zemgale” 2 personām.

Valsts apmaksāts ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas pakalpojums piešķirts 4 personām ar smagiem un ļoti smagiem garīga rakstura traucējumiem un 1 persona ar smagiem un ļoti smagiem garīga rakstura traucējumiem ir uzņemta pakalpojumu saņēmēju rindā.

Personas ikdienas aktivitāšu un vides novērtējums

2023. gadā ir reģistrēts 91 iesniegums ikdienā veicamo darbību un vides novērtējuma anketām. Izvērtējuma veikšanai tiek iepirkts ergoterapeita pakalpojums. 2023. gadā par saņemto pakalpojumu ir samaksāti 6852,00 *euro*.

Atbalsta persona lēmuma pieņemšanā pakalpojums personām ar garīga rakstura traucējumiem

2023. gadā 3 personām pakalpojumu nodrošināja Resursu centrs cilvēkiem ar garīgiem traucējumiem “ZELDA”, par saņemto pakalpojumu ir samaksāti 1799,00 *euro*.

Pakalpojums – Aprūpe mājās

Pamatojoties uz 2021. gada 13. decembra Pakalpojumu līgumu “Par aprūpes mājās pakalpojuma nodrošināšanu Tukuma novadā”, kas noslēgts starp Tukuma novada pašvaldības iestādi “Tukuma novada sociālais dienests” un biedrību “Latvijas Samariešu apvienība”, Tukuma novadā pakalpojumu “Aprūpe mājās” pārskata periodā sniedz biedrība “Latvijas Samariešu apvienība”, kura nodrošina:

1. kombinēto aprūpes mājās pakalpojumu, kurš ietver aprūpes mājās pakalpojumus pamatvajadzību apmierināšanai personām, kuras objektīvu apstākļu dēļ nevar sevi aprūpēt;
2. Drošības pogas pakalpojumu;
3. mobilās aprūpes kompleksa pakalpojumus, nogādājot klientam trūkstošos resursus (sildo ūdeni, dušu, veļas mašīnu u.c.), pēdu aprūpes pakalpojumus dzīvesvietā un specializētā transporta pakalpojumus;
4. Pēdu aprūpes pakalpojumu.

Katram aprūpes pakalpojuma saņēmējam, pensijas vecuma cilvēkiem un personām ar invaliditāti, tiek izstrādāta individuālā novērtēšanas karte funkcionālo spēju izvērtēšanai. Reizi gadā personas funkcionālās spējas tiek vērtētas atkārtoti. 2023. gadā aprūpes mājās pakalpojumu saņēmušas 193 personas:

1. līmeņa aprūpe (1 līdz 2 reizes nedēļā) – 56 personas;
 2. līmeņa aprūpe (3 līdz 5 reizes nedēļā) – 105 personas;
 3. līmeņa aprūpe (6 līdz 7 reizes nedēļā) – 32 personas;
- “Drošības poga” pakalpojumu – 45 personas;
Specializētais transports izmantots 172 klientiem.

3.2.3 Kopienas sociālais darbs

Tukuma novada pagastu teritorijās darbojas kopienu centri – kā resurss teritorijas iedzīvotāju pašresursu aktivizācijai. Kopienas centri atrodas Irlavas, Sēmes, Džūkstes un Lestenes pagastos. Katrā kopienas centrā aktivitātes nodrošina 0,5 slodzes darbinieks-interesu pulciņa audzinātājs. Salīdzinājumā ar 2022. gadu apmeklētāju skaits kopienu centros ir palielinājies.

3.2.3.1. tabula

Kopienu centru uzturēšanai izlietotie līdzekļi

<i>Kopienu centri</i>	<i>2022. gada budžeta izpilde (euro)</i>	<i>2023. gada budžeta izpilde (euro)</i>
Izlietotie budžeta līdzekļi	25 726	37 683

Irlavas kopienas centrā “Dzintariņi” ikdienā darbojas bērni, jaunieši, pieaugušie un seniori. Kopienas centru apmeklē arī grupu dzīvokļa “Mežrozītes” iemītnieki, kopā darbojoties praktiskās un radošās nodarbībās. Kopienu centra apmeklētāju vidū bija arī Ukrainas civiliedzīvotāji. Pārskata periodā kopienas centru ikdienā apmeklējuši 636 apmeklētāji (2022. gadā – 400 apmeklētāji). Dušas pakalpojums izmantots 5 reizes. Kopā ar pagasta iedzīvotājiem un folkloras grupu tika svinētas Lieldienas, kuru apmeklēja aptuveni 70 iedzīvotāju. Kopienu centra apmeklētāji kopā krāsojuši putnu būrīšus, atzīmējuši gadskārtas svētkus, svinējuši Ukrainu meitenes dzimšanas dienu, gājuši pārgājienā, spēlējuši spēles brīvā dabā, parkā krāsojuši riepas un stādījuši tajos puķes, strādājuši Lielajā talkā. Kopienu centrā uzņemti viesi, pieredzes apmaiņas grupa no resursu centra “Marta”. Ar Gotlandes ciemiņu atbalstu tika sarūpētas nelielas dāvana grupu dzīvokļa Mežrozītes” iemītniekiem un kopienu centra bērniem. Ar

Attēls: pēc kopējas pastaigas

Sātu draudzes atbalstu Kopienu centrā notika Ziemassvētku pasākums bērniem. Gada nogalē ar kopienas centra iesaisti organizēšanā, notika vecgada pasākums senioriem. Bērni kopienas centrā gatavoja apsveikuma kartiņas, dāvaniņas, eglīšu mantiņas un svečturus, cepa pīrāgus, cepumus. Pasākuma laikā skaitīja dzejoļus, dziedāja dziesmas un gāja kopīgās rotaļās.

Attēls: Ikdienas darbošanās

Sēmes kopienas centru “Mūsmājas” pārskata periodā iedzīvotāji apmeklējuši 322 apmeklētāju (2022. gadā 192 apmeklētāji), dušas pakalpojums izmantots 10 reizes, veļas mazgāšanas pakalpojums 14 reizes. Ikdienā iedzīvotāji labprāt izmanto pieejamo treniņzāli, spēlē galda spēles, izmanto virtuvi. Kopienas centrā notika dažādas aktivitātes-pārgājieni dabā, tai skaitā Līgo dienas pasākums, gadskārtu svētku svinēšana.

Starptautiskai bērnu aizsardzības dienā 1. jūnijā tika rīkots pasākums bērniem, kurā piedalījās 28 bērni.

Pārskata periodā laikā tika organizētas radošas nodarbības – burciņkūkas meistarklase, Lieldienu olu gatavošana no ģipša, trauku un aplokšņu marmorizēšana, Ziemassvētku kartiņu gatavošana. Visā gada garumā kopienas centrs iesaistījās atbalsta sniegšanā Ukrainas aizstāvjiem – maskēšanās tīklu pīšanā, sveču liesnā un pakošanā. Kopienas centrs sadarbojas ar iedzīvotājiem un ar vietējiem aktīvistiem – Sēmes bibliotēku, biedrību Kaprīze, Sēmes un Zentenē kultūras namu, Sēmes jauniešu centru.

Attēls: Kopīga darbošanās

Džūkstes kopienas centru “TEV” apmeklējuši 715 apmeklētāji (2022. gadā 112 apmeklētāji). Kopienas centrā ir iespēja izmazgāt un izžāvēt veļu, apmeklēt dušu. Duša izmantota 45 reizes, veļa mazgāta 5 reizes. Ikdienā kopienas centru apmeklē bērni, pieaugušie un seniori. Kopīgi tiek svinēti gadskārtu tradīciju svētki, tiek organizētas radošas darbnīcas- kļavu lapu cepuru pīšana, maizes, picu, piparkūku cepšana, kartiņu un rotājumu gatavošana. Skolēnu brīvlaikos un pēc skolas brīvo laiku kopienas centrā labprāt pavada bērni. Iecienītas ir spēļu dienas, un aktivitātes dabā. Kopīgi ar pagasta pārvaldes atbalstu izveidota ugunsкура vieta. Kopienas centrā regulāri tiekas seniori uz muzikālām pēcpusdienām, notiek gleznu un rokdarbu izstādes, darbojas dāmu klubīšs, notika vingrošanas nodarbības, jogas nodarbības.

Lestenē kopienas centru "Saulstari" ikdienā apmeklē jaunieši ar funkcionāliem un garīga rakstura traucējumiem, skolēni, jaunieši pieaugušie, seniori, ģimenes ar bērniem. 2023. gadā kopienu centru apmeklēja 714 apmeklētāji (2022. gadā 64 apmeklētāji). Kopienu centrā pieejams veļas mazgāšanas pakalpojums, kurš izmantots 45 reizes. Jaunieši darbojušies gatavojot dekoratīvos traukus, cepuši kūkus un spēlējusi galda spēles. Kopīgi kopienu centra apmeklētāji iesaistījušies pagasta aktivitātēs; rīkojot un piedaloties pagastu svētku organizēšanā, strādājot talkas dienā, kopīgi sakopta un nokrāsota pietura, gatavoti rotājumi un rotāta pagasta Ziemassvētku egle. Radoši darbojušies gatavojot sveces, cepot picas, dāvanu kastīšu izgatavošanā un noformēšanā, veidojuši vannas bumbas, gatavojuši ziemassvētku kartiņas, cepuši pīrākus un gatavojuši auksto zupu pagasta svētkiem. Ar labvēļu palīdzību kopienu centrs sniedzis atbalstu pagasta bērniem skolas gaitas uzsākot, palīdzot sagādāt mācību līdzekļus.

2023. gada nogalē tika iekārtots kopienas centrs Kandavā.

Kandavas kopienas centrā tiek nodrošināta iespēja nomazgāties dušā un izmazgāt veļu. Pārskata periodā veļa mazgāta 325 reizes, duša izmantota 179 reizes. Kopienu centrā pieejams datorturētājs ar darbinieka atbalstu apmeklētāju vajadzībām, iespēja spēlēt galda spēles, lasīt žurnālus, pieejamas puzles, iespēja darboties radošās darbnīcās.

Sociālais darbinieks (kopienas darba nodaļas vadītāja) 2023. gadā iesaistījās Labklājības ministrijas projekta Nr. 9.2.1.1./15/I/001 "Profesionāla sociālā darba attīstība pašvaldībās" aktivitātēs 15.4. "Sociālā darba kopienā modeļa izstrāde, klātienē un e-mācību satura izstrāde un pilotprojekta īstenošana metodikas ieviešanai". Projekta rezultātā tika izstrādāta metodiskais materiāls par sociālo darbu kopienās. Finansējums 9755,05 euro.

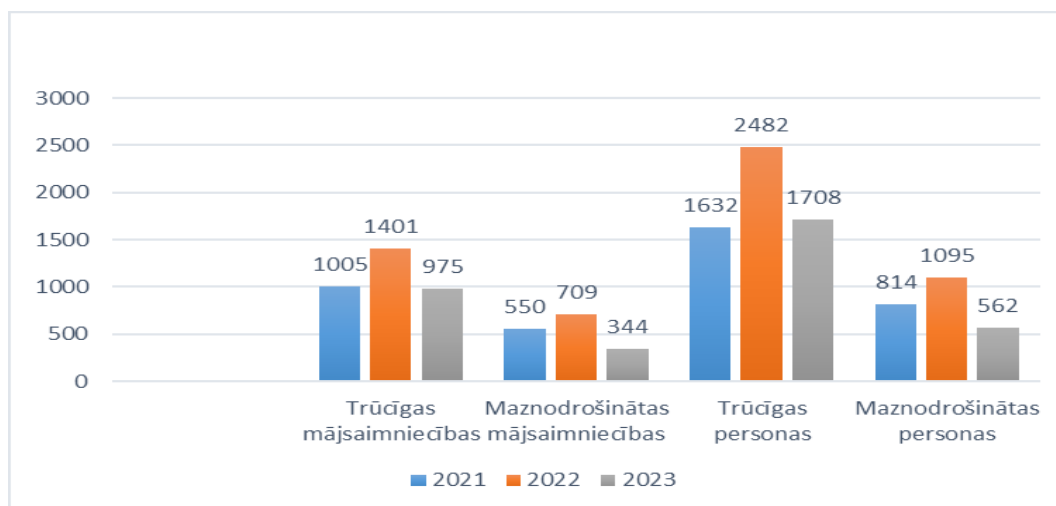
3.3 SOCIĀLĀ PALĪDZĪBA UN CITI ATBALSTA PASĀKUMI

Sociālās palīdzības mērķis ir sniegt materiālu atbalstu zemu ienākumu mājsaimniecībām, lai nodrošinātu ienākumus garantētā minimālā ienākumu sliekšņa līmenī un segtu ar mājokļa lietošanu saistītos izdevumus, kā arī sniegt atbalstu atsevišķu izdevumu apmaksai un krīzes situācijās.

Tukuma novada sociālā dienesta pienākumos ir nodrošināt pašvaldībā dzīvojošo personu ienākumu un materiālās situācijas izvērtēšanu un noteikt atbilstību trūcīgas vai maznodrošinātas mājsaimniecības statusam, atbilstoši valsts un pašvaldības tiesiskajam regulējumam. Vairākkārt 2023. gadā ir veiktas izmaiņas Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā, galvenokārt, mainījušies nosacījumi mājokļa pabalsta aprēķinam. 2023. gadā trūcīgas mājsaimniecības ienākumu sliekšnis bija 313 euro pirmajai vai vienīgajai personai mājsaimniecībā un 219 euro pārējām personām mājsaimniecībā, savukārt, maznodrošinātas mājsaimniecības ienākumu sliekšnis

376 *euro* pirmajai vai vienīgajai personai mājāsaimniecībā un 264 *euro* pārējām personām mājāsaimniecībā.

Pēc Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes iedzīvotāju reģistra datiem uz 01.01.2023. Tukuma novadā iedzīvotāju skaits ir 44 005 personas, no kurām par trūcīgām atzītas 1708 personas jeb 975 mājāsaimniecības, bet par maznodrošinātām atzītas 562 personas, jeb 344 mājāsaimniecības. Par trūcīgām atzītas 565 personas darbspējīgā vecumā (no 18-63 gadiem), 256 pilngadīgas personas ar invaliditāti, 387 personas pensijas vecumā (no 64 gadiem) un 500 bērni. Par maznodrošinātām atzītas 107 personas darbspējīgā vecumā (no 18-63 gadiem), 242 personas pensijas vecumā (no 64 gadiem), 130 bērni un 83 pilngadīgas personas ar invaliditāti.

3.3.1. attēls Trūcīgo un maznodrošināto personu, mājāsaimniecību skaits.

Sociālai palīdzībai pārskata periodā izlietoti 1 283 708,88 *euro*. Sociālo palīdzību kopā saņēmušas 1438 mājāsaimniecības – 2383 personas. Pabalstus saņēmušas 724 sievietes, 1063 vīrieši un 596 bērni. Vislielākais īpatsvars no pabalstu saņēmējiem ir personas darbspējīgā vecumā – 744 personas, attiecīgi, personas pensijas vecumā – 737 personas un pilngadīgas personas ar invaliditāti – 306 personas.

Finanšu izlietojums 2023. gadā salīdzinoši ar 2021. un 2022. gadu atspoguļots 3.3.2. tabulā.

3.3.2. tabula

Sociālās palīdzības finanšu izlietojums Tukuma novadā 2021., 2022. un 2023. gadā

Pabalsta veids	2021. gada izlietojums (euro)	2022. gada izlietojums (euro)	2023. gada izlietojums (euro)
Pabalsts garantētā minimālā ienākuma nodrošināšanai	216 049	562 068.5	334 101.14
Mājokļa pabalsts	266 754	538 189.92	866 450.92
Pabalsts atsevišķu izdevumu apmaksai:	22 842	36 780.06	37 150.94
ar veselības aprūpi saistītu izdevumu apmaksai	18 958	28 996.21	30 193.13
ar izglītību saistītu izdevumu apmaksai (mācību grāmatām, kancelejas precēm)	3 765	7 783.85	6 540
Pabalsts krīzes situācijā	20 311	218 676.8	46 005.88

Tukuma novada pašvaldībā saskaņā ar sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumu 2023. gadā noteikti sociālās palīdzības pabalsti: garantētā minimālā ienākuma līmeņa nodrošināšanai, mājokļa pabalsts, materiālais pabalsts un psihosociālā palīdzība krīzes situācijā, un pabalsts atsevišķu izmaksu segšanai. 2023. gadā garantētais minimālais ienākumu sliekšnis bija 125 *euro* pirmajai vai vienīgajai personai mājsaimniecībā un 87,50 *euro* pārējām personām mājsaimniecībā. GMI pabalstu 2023. gadā saņēmušas 493 mājsaimniecības – 906 personas. Vidējais GMI pabalsta lielums vienai personai gadā – 368,77 *euro*, vidēji vienai personai 77 *euro* mēnesī, vidējais GMI pabalsta saņemšanas ilgums vienai personai 4,78 mēneši. Mājokļa pabalstu saņēmušas 1219 mājsaimniecības – 2006 personas – 668 personas pensijas vecumā, 524 personas darbaspējīgā vecumā, 298 pilngadīgas personas ar invaliditāti un 516 bērni. Pabalstu atsevišķu izdevumu segšanai saņēmušas 312 mājsaimniecības – 543 personas, no tām, ar veselības aprūpi saistītu izdevumu segšanai – 346 personas, 236 personas saņēmušas ar izglītību saistītu izdevumu apmaksai un 6 personas citu izdevumu apmaksai. Pabalsts krīzes situācijā izmaksāts 113 mājsaimniecībām – 198 personām.

Tukuma novada domes saistošie noteikumi “Par ārpusģimenes aprūpes un sociālo garantiju nodrošināšanu bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem Tukuma novada pašvaldībā” nosaka kārtību, kādā Tukuma novada pašvaldība finansē ārpusģimenes pakalpojumu audžuģimenēs vai drošos apstākļos, kā arī sociālās garantiju bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem, apmērus un saņemšanas kārtību. Tukuma novadā sociālās garantijas bāreņiem un audžuģimenēm pārskata gadā izmaksātas 316 121,08 *euro* apmērā, no tiem, pabalsts audžuģimenei – ikmēneša pabalsts bērna uzturam izmaksāts 49 audžuģimenēm par 64 bērnu, pabalsts apģērba un mīkstā inventāra iegādei 43 ģimenēm par 59 bērniem. Pabalsti bārenim un bez vecāku palikušam bērnam pēc ārpusģimenes aprūpes beigšanās izmaksāti – vienreizējam pabalstam patstāvīgas dzīves uzsākšanai izlietoti 5456 *euro* – 21 bērnam, vienreizējs pabalsts sadzīves priekšmetu un mīkstā inventāra iegādei 20 165,50 *euro* – 22 bērniem, mājokļa pabalstam izlietoti 41 177,53 *euro* 31 bērnam, ikmēneša izdevumu segšanai, ja persona turpina mācības izlietoti 53 886,99 *euro* – 54 bērniem.

Citu ārējo tiesību aktos noteikto pabalstu izlietojums atspoguļots 3.3.3. tabulā:

3.3.3. tabula

Citu ārējos tiesību aktos noteikto pabalstu izlietojums Tukuma novadā 2021., 2022. un 2023. gadā

<i>Pabalsta veids</i>	<i>2021. gada izpilde (euro)</i>	<i>2022. gada izpilde (euro)</i>	<i>2023. gada izpilde (euro)</i>
Sociālās garantijas bāreņiem un audžuģimenēm :	268 748	319 732,1	316 121,08
pabalsts bārenim un bez vecāku gādības palikušam bērnam pēc ārpusģimenes aprūpes beigšanās	98 471	115 616,3	120 686,02
pabalsts audžuģimenei	170 277	204 115,8	195 435,06

Citu atbalsta pasākumu (pašvaldības brīvās iniciatīvas) izlietojums atspoguļots 3.3.4. tabulā:

3.3.4. tabula

Citu atbalsta pasākumu finanšu izlietojums Tukuma novadā 2021., 2022. un 2023. gadā

<i>Atbalsta pasākuma veids</i>	<i>2021. gada izpilde (euro)</i>	<i>2022. gada izpilde (euro)</i>	<i>2023. gada izpilde (euro)</i>	<i>Atbalsta pasākuma apjoms 2023. gadā</i>
Atvieglojumi higiēnas pakalpojumiem_duša	1187	1901	1876,85	119 personas/369 apmeklējumi
Atvieglojumi higiēnas pakalpojumiem_veļas mazgāšana	0	0	2216,72	60 personas/182 mazgāšanas reizes
Atvieglojumi zobu protezēšanas pakalpojumam	4430	7816,50	9136,70	143 personas
Zupas virtuve	11 370	10 307	14052,00	6692 porc.
Pabalsts jaundzimuša bērna aprūpei	123 200	80 000	74000,00	par 370 Jdz
Atvieglojumi sociālajos dzīvokļos	43 619	52 199	23078,40	atvieglojumi 51 dzīvoklī
Apbedīšanas pabalsts_bezpiederīgie	4 804	19 419	19699,35	37 personas
Apbedīšanas pabalsts_starpība starp pašv. noteikto	17 433,46	6 492,5	14504,00	40 personas
Zelta un dimanta kāzu jubilāriem	2095	7 400	3450,00	65 pāri
Dāvana apaļās dzīves jubilejās	17 145	36360	41660,00	1084 seniori
Svētku pabalsts politiski represētiem un Černobiļas AES st	15 400	14 300	13900,00	278 personām
Pabalsts aizgādņim	8565	5 500	5700,00	37 aizgādņiem par 57 personām
Pabalsts bērna, kuram noteikta invaliditāte, aprūpei	4700	11 255	14200,00	132 bērniem
Pabalsts par audžuģimenes pienākumu pildīšanu	5367	12 247,88	11280,48	32 ģimenei/ 49 bērni
Ortodontija	21 111	16 659,12	1773,25 00	6 bērni0
Remigrācijas pabalsts	0	0	1382,40	4 mājsaimn./11 pers.

Tukuma novada domes 24.11.2021. saistošajos noteikumos Nr. 41 "Par Tukuma novada pašvaldības pabalstiem" tika veikti grozījumi, kuri stājās spēkā 01.07.2023. Saistošie noteikumi tika grozīti, lai palielinātu ar saistošajiem noteikumiem jau noteiktos pašvaldības atbalstus: apbedīšanas pabalstu no 350 *euro* uz 450 *euro*, materiālo atbalstu higiēnas pakalpojumu nodrošināšanai – atvieglojumu no 2,00 *euro* uz 3,50 *euro* apmērā no pakalpojuma sniedzēja noteiktās maksas par pakalpojumu, par katru pakalpojuma reizi saistošajos noteikumos noteiktām personu grupām un pabalstu protezēšanas izmaksu segšanai – zobu protezēšanai 30 % apmērā, bet ne vairāk kā 100,00 *euro* (iepriekš 60 *euro*) par attiecīgo kalendāro gadu. Atsevišķu pabalstu palielināšana sekmē šo pabalstu mērķa sasniegšanu īpaši mājsaimniecībās ar zemiem ienākumiem,

tādējādi veicinot šo māsaimniecību iekļaušanos sabiedrībā, darba tirgū, kā arī nodrošina iespēju mirušo tuviniekiem pašiem veikt mirušā apbedīšanu.

Tukuma pilsētas iedzīvotājiem 2023. gadā higiēnas pakalpojumus: dušas apmeklējums un jaunu pakalpojumu - veļas mazgāšana, nodrošina Latvijas Sarkanā Krusta Tukuma nodaļa. Pieprasījumam pēc dušas pakalpojuma ir tendence samazināties, salīdzinot ar 2021. gadu (838 apmeklējumi), attiecīgi 2022. gadā – 511 apmeklējumi, bet 2023. gadā – 369 apmeklējumi.

Tukuma novada pašvaldība 2023. gadā turpināja uzņemt un sniegt atbalstu kara bēgļiem no Ukrainas.

3.3.5. tabula

Pārskats par sniegto sociālo palīdzību Ukrainas civiliedzīvotājiem 2022. un 2023. gados

Pabalsta veids	Izlietotie līdzekļi (euro) 2022. gadā	Atbalsta pasākuma apjoms 2022. gadā	Izlietotie līdzekļi (euro) 2023. gadā	Atbalsta pasākuma apjoms 2023. gadā
Garantētā minimālā ienākuma (GMI) pabalsts	310 320,83	424 māsaimniecības/ 913 personas	89 571,60	146 māsaimniecības/ 273 personas
Pabalsts krīzes situācijā	20 6107	402 māsaimniecības/ 862 personas	21 618,00	67 māsaimniecības/ 88 personas
Mājokļa pabalsts māsaimniecībai no Ukrainas ar īres līgumu	41 788,51	62 māsaimniecības/ 158 personas	96 177,61	74 māsaimniecības/ 201 personas
“Pateicības pabalsts” LV māsaimniecībai, kura uzņem Ukrainas civiliedzīvotājus	39 995	69 māsaimniecības/ par 238 personām	6 900,67	6 māsaimniecības/ par 8 personām
Veselības aprūpei	4 774,11	60 māsaimniecības/ 123 personas	6 476,49	37 māsaimniecības/ 71 personas
Pabalsts mācību grāmatām, kancelejas precēm	1 410	34 māsaimniecības/ 54 bērni	600	12 māsaimniecības/ 20 bērni
Atlīdzība par ārkārtas aizbildņa pienākumu pildīšanu	9 306,85	18 māsaimniecības/ 28 bērni	6 900,67	6 māsaimniecības/ 8 bērni
Pabalsts nepavadīta bērna uzturam	26 316,59	18 māsaimniecības/ 33 bērni	17 102,88	6 māsaimniecības/ 8 bērni
Pabalsts apģērba un mīkstā inventāra iegādei	4525	18 māsaimniecības/ 32 bērni	700	4 māsaimniecības/ 6 bērni
Citi pašvaldības piešķirtie sociālā atbalsta pasākumi	184,28	2 māsaimniecības/ 2 personas	1 280,75	5 māsaimniecības/ 5 personas
Pabalsts aprūpes mājās pakalpojuma nodrošināšanai	1 817	4 māsaimniecības/ 4 personas -	4 486	5 māsaimniecības/ 6 personas

3.4. SOCIĀLIE PAKALPOJUMI

Budžeta izlietojums pašvaldības nodrošinātajiem pakalpojumiem 2023. gadā salīdzinājumā ar 2021. un 2022. gadu attēlots 3.4.1. tabulā.

3.4.1. tabula

Budžeta izlietojums 2021., 2022. un 2023. gadā sociālo pakalpojumu nodrošināšanai

Tukuma novadā

Sociālie pakalpojumi	Izlietotie līdzekļi 2021. gadā (euro)	Izlietotie līdzekļi 2022. gadā (euro)	Izlietotie līdzekļi 2023. gadā (euro)
Pašvaldības nodrošinātie sociālie pakalpojumi:	389845	388567	456929
Dienas aprūpes centrs "Saime"	108013	156218	195473
Dienas aprūpes centrs "Saimīte"	24891	36013	39046
Dienas aprūpes centrs "Rīti" un "Saulespuķe"	27525	63222	60231
Patversme ģimenēm ar bērniem	15362	38687	53004
Atbalsta dzīvokļi	649	3984	2672
Centrs "Avotiņš"	-	32199	51493
Konsultatīvais darbs	55682	58244	55010

Dienas aprūpes centrs "Saime"

Dienas aprūpes centrs "Saime" (turpmāk – Dienas centrs) ir Tukuma novada pašvaldības iestādes "Tukuma novada sociālā dienesta" Rehabilitācijas nodaļas apakšvienība, atrodas Dārzniecības ielā 2A, Tukumā. Dienas centra darbības mērķis ir radīt personām ar visa veida invaliditāti iespējas uzlabot savu dzīves kvalitāti, apgūstot jaunas sociālās prasmes, pilnveidojot esošās sociālās un pašaprūpes prasmes, trenējot dažādas iemaņas un stiprinot fizisko veselību. Ikdienas nodarbībās tiek apgūta adīšana, tamborēšana, šūšana, aušana, kokapstrāde utt. Dienas centra apmeklētāji mācās plānot un sabalansēt savu budžetu, mācās iepirkties veikalos un pagatavot sev silto maltīti. Tiek sniegtas arī fizioterapeita konsultācijas un notiek ikdienas fiziskās aktivitātes. Katram pastāvīgam Dienas centra apmeklētājam tiek izstrādāts individuālais sociālās rehabilitācijas plāns.

Dienas centrā pakalpojumu nodrošina 12 darbinieki, t.sk. sociālais darbinieks (nepilna slodze), 4 sociālie aprūpētāji, 3 sociālie rehabilitētāji, 1 aprūpētājs un 1 fizioterapeits, telpu tīrību nodrošina apkopēja (nepilna slodze), nokļūšanu uz/no dienas aprūpes centru cilvēkiem ar smagiem funkcionāliem traucējumiem nodrošina automobiļa vadītājs.

2023. gadā sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu saņēma 51 persona ar invaliditāti (28 sievietes un 23 vīrieši), tai skaitā 17 personas sociālo pakalpojumu saņēma iesaistoties ESF projektā "Deinstitucionalizācija un sociālie pakalpojumi personām ar invaliditāti un bērniem".

Attēls: Maizes ceptuve "Lāči"

Dienas centrā ikdienas aktivitātes mijas ar svētku svinēšanu, katru mēnesi tiek sveikti mēneša jubilāri un gadskārtu svētki (Lieldienas, Jāņi, Ziemassvētki.), "veselības dienas pasākums", kurā piedalījās ne tikai Dienas aprūpes centra "Saime" apmeklētāji, bet arī Dienas aprūpes centru "Rīti" un "Saulespuķe", notiek tematiskie pasākumi. 2023. gadā atsākusies sadarbība ar Tukuma novada pamatskolu "Spārni". Skolas bērni viesojās dienas centrā un sniedza koncertus Lieldienās, Latvijas Valsts dibināšanas dienas pasākumā un Ziemassvētku pasākumā. Gada laikā Dienas centra apmeklētāji devušies 3 mācību ekskursijās: Jūrmalā (apmeklēts Jūrmalas muzejs un iepazīta pilsēta no Dzintaru skatu torņa), Rīgā (apmeklēts Dabas muzejs), Babītes pagastā (Mācību ekskursija un praktiskās nodarbības maizes ceptuvē "Lāči"). Lielā gada ekskursijā – brauciens uz Vecpiebalgu, apmeklēts brāļu Kaudziņu muzejs.

Dienas centrā notika grupas nodarbības. Nodarbību ietvaros tika noorganizēta talkā grupu dzīvokļa “Mežrozītes” teritorijā un apmeklēts ceriņu dārzs Dobelē.

2023. gadā atsākās sadarbība ar Siguldas biedrību “Aicinājums Tev”. Dienas centrs piedalījās Dziedāšanas svētkos Siguldā.

Atbilstoši laika apstākļiem, aktivitātes tiek organizētas arī ārpus Dienas centra telpām, ir izstrādāti vairāki maršruti, ar un bez atpūtas vietām, lai katrs centra apmeklētājs savu spēju robežās var būt aktīvs svaigā gaisā.

Dienas aprūpes centra “Saime” 2023. gada budžeta izpilde ir 195 473 *euro*.

Attēls: Kaudziņu muzejs

Dienas aprūpes centrs “Saimīte”

Dienas aprūpes centrs “Saimīte” sniedz sociālās rehabilitācijas un sociālās aprūpes pakalpojumu Tukuma novadā dzīvojošiem bērniem ar invaliditāti (ar smagiem garīgās un fiziskās attīstības traucējumiem) un bērniem vecumā no 1,5–5 gadiem no trūcīgām ģimenēm un ģimenēm, kuras ir Tukuma novada sociālā dienesta redzeslokā.

2023. gadā Dienas aprūpes centrā “Saimīte” pakalpojumu saņēma 13 bērni, no kuriem, 8 bērni ir ar invaliditāti. 2023. gadā pakalpojumu turpināja saņemt arī 1 bērns Ukrainas civiliedzīvotājs. 2 bērni ar invaliditāti sociālo pakalpojumu saņēma iesaistoties ESF projektā “Deinstitucionalizācija un sociālie pakalpojumi personām ar invaliditāti un bērniem”.

Ikdienas nodarbībās tiek mācītas sociālās prasmes – galda kultūra, personīgā higiēna, komunikācija un saskarsmes prasmes ar vienaudžiem un pieaugušajiem. Dienas aprūpes centrā “Saimīte” ir pieejamas sociālā darbinieka konsultācijas bērnu vecākiem, bērniem fizioterapijas nodarbības. Dienas centra bērni piedalās Dienas aprūpes centra “Saimes” rīkotajos pasākumos un gadskārtu svētkos.

Dienas aprūpes centrā “Saimīte” strādā sociālais darbinieks (nepilna slodze) un 2 sociālie aprūpētāji, apkopēja (nepilna slodze), nepieciešamības gadījumā tiek piesaistīti Dienas aprūpes centrs “Saime” speciālisti.

Dienas aprūpes centra “Saimīte” 2023. gada budžeta izpilde ir 39 046 *euro*.

Centrs “Rīti”

Tukuma novada pašvaldības iestādes “Tukuma novada sociālais dienests” Rehabilitācijas nodaļas Centrā “Rīti” tiek nodrošināti trīs pakalpojumi: dienas aprūpes centrs “Rīti”, patversmes pakalpojums ģimenēm ar bērniem un dienas aprūpes centrs “Saulespuķe”. Sociālā pakalpojuma mērķis ir veicināt sociālā atstumtības riskam pakļauto personu iespējas integrēties sabiedrības dzīvē un palielināt viņu pašnoteikšanās un pašaprūpes iespējas, mazināt sociālās atstumtības riskus un sekas pēc iespējas tuvāk viņu dzīvesvietai. Centrā “Rīti” ir pieejamas arī higiēnas istabas (duša, veļas mašīna).

Centrā “Rīti” pakalpojumus nodrošina 1 sociālais darbinieks, 1 sociālais rehabilitētājs, 1 aprūpētājs un 3 dežuranti. Centrs “Rīti” atrodas adresē “Rīti”, Slampē, Slampes pagastā, Tukuma novadā.

Centra “Rīti” sociālais darbinieks 2023. gadā iesaistījās Labklājības ministrijas projekta Nr. 9.2.1.1./15/I/001 “Profesionāla sociālā darba attīstību pašvaldībās” metodikas “Sociālais darbs ar senioriem” aprobēšanā Tukuma novadā. Finansējums 6115,00 *euro*.

Dienas aprūpes centrs “Rīti” nodrošina dienas aprūpes centra pakalpojumu dažādām personu grupām – pirmspensijas vecuma personām, pensijas vecuma personām, bezdarbniekiem un personām, kurām ir noteikta invaliditāte, nodrošinot personu sociālo aprūpi un sociālo rehabilitāciju maksimāli tuvu dzīvesvietai.

2023. gadā Dienas aprūpes centra pakalpojumu saņēma 54 Slampes un Džūkstes pagastu seniori, no tiem 48 sievietes un 6 vīrieši, tai skaitā, 15 personas ar invaliditāti.

Dienas aprūpes centrā notiek dažādi pasākumi un nodarbības, jubilāru sumināšana, 65, 70, 80, 90 gadus sasniedzot. 13. februārī tika svinēta "Valentīndiena". 20. jūnijā svinēta Saulgriežu ielīgošana. 30. augustā visu Tukuma novada dienas aprūpes centru pasākums Tukumā "Veselības diena". 3. oktobrī svinēts senioru dienai veltīts pasākums Dienas aprūpes centrā kopā ar Slampes pagasta senioriem. 17. novembrī notika Valsts proklamēšanas dienai veltīts pasākums. 20. decembrī Ziemas Saulgriežu ieskandināšana kopā ar pagasta iedzīvotājiem un meistarklasi kūku gatavošanu burciņā.

Attēls: Saulgrieži

Dienas aprūpes centrs "Saulespuķe" izveidots 2022. gadā ESF projekta Nr. 9.2.2.1./15/I/002 "Deinstitucionalizācija un sociālie pakalpojumi personām ar invaliditāti un bērniem" (turpmāk – DI projekts) ietvaros. Dienas aprūpes centrs "Saulespuķe" nodrošina dienas aprūpes centra pakalpojumu pieaugušām personām ar garīga rakstura traucējumiem.

2023. gadā pakalpojumu saņēma 8 personas (6 vīrieši un 2 sievietes), no tiem 4 personas sociālo pakalpojumu saņēma DI projekta ietvaros.

Dienas aprūpes centru "Rīti" un "Saulespuķe" 2023. gada budžeta izpilde 60 231 *euro*.

Patversme ģimenēm ar bērniem nodrošina patversmes pakalpojumu ģimenēm ar bērniem, kuras nonāk krīzes situācijā. 2023. gadā patversmes pakalpojumu saņēma 6 ģimenes, kurās 6 pilngadīgas personas un 7 nepilngadīgi bērni. Sakarā ar karu Ukrainā un Ukrainas civiliedzīvotāju aizsardzības statusu patversmē 2023. gadā tika izmitinātas 8 personas (4 sievietes, 1 vīrietis un 3 bērni).

2023. gada patversmes budžeta izpilde 53 004 *euro*.

Atbalsta dzīvokļi

2023. gadā sociālās rehabilitācijas pakalpojumu ar izmitināšanu izmantoja 4 ģimenes (7 pilngadīgās personas un 11 bērni) un viena atsevišķi dzīvojošā pilngadīga persona.

Atbalsta dzīvokļu 2023. gada budžeta izpilde 2672 *euro*.

Konsultatīvais darbs

Atkarības speciālista pakalpojums. Sociālais darbinieks darbam ar personām ar atkarības problēmām sniedz konsultācijas Tukuma novada iedzīvotājiem. Pārskata periodā pakalpojumu saņēma 67 personas. Sniegtas konsultācijas pilngadīgām, nepilngadīgām un līdzatkarīgam personām. Attīstīta individuālo konsultāciju un mazo kaitējuma mazināšanas grupu aktivitāšu nodrošināšana tuvināti klienta dzīves vietai – Zantē, Kandavā, Jaunpilī, Slampē.

2023. gadā atkarību speciālistam turpinās sadarbība ar SIA "Tukuma slimnīca" narkologiem, Nodarbinātības valsts aģentūru un izveidota laba sadarbība ar Pusaudžu resursu centru.

Atkarību profilakses jomā attīstīta sadarbība ar novada skolām:

- HIV profilakses informatīvi izglītojošie pasākumi Zemgales vidusskolas 9.-12. klašu audzēkņiem (92 skolēni);
- smēķēšanas un alkohola lietošanas profilakses pasākumi 7.-9. klašu audzēkņiem Zantes pamatskolā (30 audzēkņi);
- informatīvi izglītojošais pasākums vecākiem par jaunajām narkotiskajām vielām un to izplatību jauniešu vidū Engures skolā (30 vecāki un 5 pedagogi), Tumes pamatskolā (25 vecāki);

- smēķēšanas profilakses pasākums 7.-9. klašu audzēkņiem Tukuma 3. pamatskolā (35 skolēni un 2 pedagogi);
- informatīvi izglītojošie pasākumi par smēķēšanas, alkohola un narkotiku lietošanas kaitīgajiem aspektiem Tumes pamatskolas 7.-9. klašu audzēkņiem (46 audzēkņi un 3 pedagogi);
- informatīvi izglītojošie pasākumi Kandavas reģionālās skolas 5.-6. klašu audzēkņiem par smēķēšanas, e-cigarešu kaitīgajiem aspektiem (38 audzēkņi un 3 pedagogi).

Tukuma patversmes telpās turpina darboties HIV Profilakses punkts (turpmāk – HPP). HPP organizētas 32 individuālās eksprestestēšanas (uz 4 infekcijām).

Sadarbībā ar ielu darbinieku notiek šļirču un adatu maiņa, kā arī izsniegti prezervatīvi, dezinfekcijas līdzekļi, pārsiešanas materiāli atkarību izraisošo vielu lietotājiem, kā arī sniegta informācija par HPP punkta pakalpojumiem. HPP pakalpojumi tiek sniegti anonīmi un bezmaksas.

Pilnveidota un uzlabota individuālo un grupu konsultāciju metodika, ieviešot motivējošās intervijas elementus, spēļu terapiju, veidojot vizuālos materiālus dažādām klientu grupām.

Psihosociālā konsultēšana. Psihosociālās konsultācijas nodrošina viens sociālais darbinieks. Psihosociālo konsultāciju pamatnostādne ir savstarpējās attiecības un attiecības, sistēmu, personu mijiedarbības procesi ar mērķi uzlabot sociālos un psiholoģiskos aspektus, sniegt emocionālu atbalstu konkrētās situācijās uzsverot katra indivīda resursus un izceļot pozitīvās personības šķautnes. “Būt šeit un tagad” akcentēšana un trenēšana, pašpietiekamības atpazīšana un attīstīšana. Klients tiek virzīts uz to, lai pats spētu pārskatīt savas vērtības un pats pieņemtu lēmumus, tiek mācīta prasme nepazaudēt sevī bērnu, ar savām cerībām un sapņiem, panākt, lai cilvēks apzinās sevi, savas emocijas, domā un rīkojas pats! Pilnveidota un uzlabota konsultāciju metodika, ieviesti “Lego terapijas” elementi. Turpinās izbraukumu konsultācijas pēc pieprasījuma visā Tukuma novada teritorijā.

Pārskata periodā psihosociālās konsultācijas saņēmušas 44 personas, tajā skaitā 2 Ukrainas civiliedzīvotāji un 13 nepilngadīgās personas. 2023. gadā notika viena vecāku grupa (7 personas).

Sociālais darbinieks(psihosociālā konsultēšana) 2023. gadā iesaistījās Labklājības ministrijas projekta Nr. 9.2.1.1./15/I/001 “Profesionāla sociālā darba attīstību pašvaldībās” metodikas “Sociālais darbs ar grupu” aprobēšanā Tukuma novadā.

Finansējums 4418,23 euro.

Fizioterapija. Konsultatīvā darba struktūrvienībā darbojas 2 fizioterapeiti (0,5 un 0,3 slodzes). Viens no fizioterapeitiem nodrošina grupu nodarbības un individuālo izvērtēšanu sociālo pakalpojumu ietvaros Kandavas teritorijā un Dienas aprūpes centrā “Rīti”. Savukārt, otrs fizioterapeits vada grupas nodarbības centrā “Avotiņš” vecākiem, kuri audzina bērnus ar invaliditāti, Dienas aprūpes centrā “Rīti” un grupu dzīvokļa “Lodes” Jaunpils pagastā iedzīvotājiem.

Abi fizioterapeiti kopā ar Dienas aprūpes centru “Saime” 2023. gada augustā noorganizēja “Veselības pasākumus”, popularizējot veselīgu dzīves veidu. Pasākumā piedalījās Dienas aprūpes centru “Saime”, “Rīti”, “Saulespuķe” apmeklētāji un grupu dzīvokļu iemītnieki.

Konsultatīvā darba 2023. gada budžeta izpilde 55 010 euro.

Attēls: Veselības dienas pasākums

Centrs “Avotiņš”

Centrs “Avotiņš” ir Tukuma novada pašvaldības iestādes “Tukuma novada sociālais dienests” Rehabilitācijas nodaļas apakšvienība, kas atrodas Raudas ielā 8, Tukumā, Tukuma novadā. Centrs “Avotiņš” izveidots ESF projekta Nr. 9.2.2.1./15/I/002 “Deinstitucionalizācija un

sociālie pakalpojumi personām ar invaliditāti un bērniem” (turpmāk – DI projekts) ietvaros un 2023. gada jūnijā atzīmēja darbības pastāvēšanas 1. gadu.

Attēls. Darba process

Centra “Avotiņš” sociālo pakalpojumu saņēmēji ir bērni ar funkcionāliem traucējumiem, kuriem ir noteikta invaliditāte un kuri dzīvo ģimenēs, un viņu likumiskie pārstāvji vai audžuģimenes.

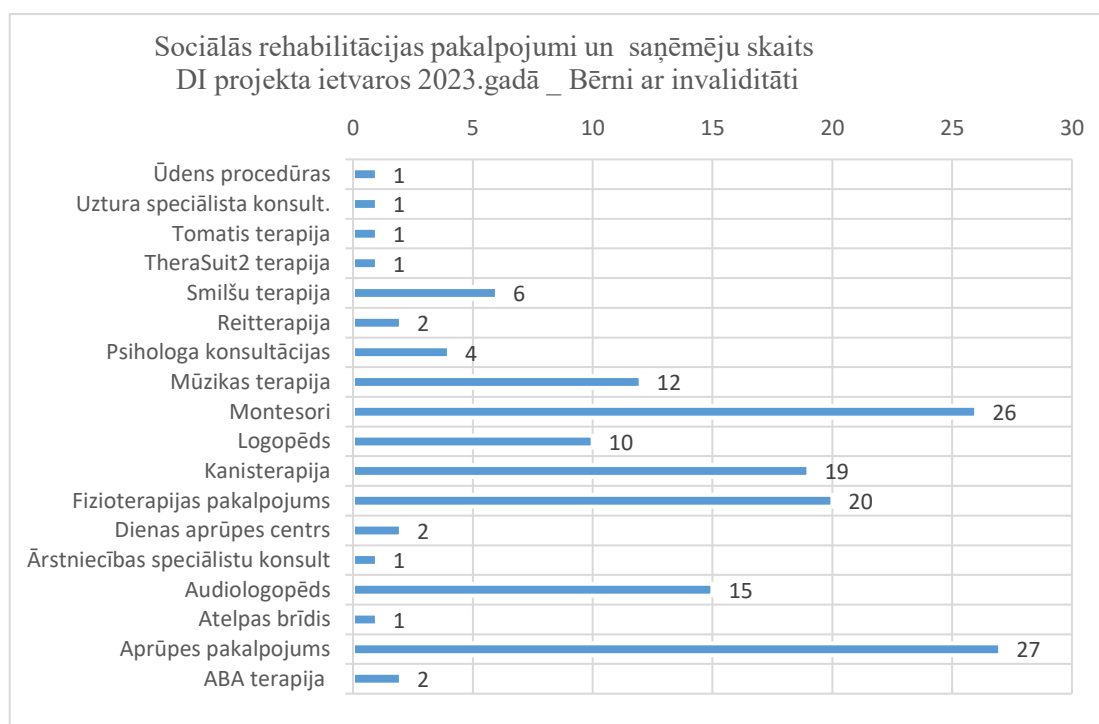
2023. gadā DI projekta ietvaros tika nodrošināti 18 sociālās rehabilitācijas pakalpojumi – centrā “Avotiņš” un ārpuskalpojumos – Tukumā, Jūrmalā, Rīgā, Jelgavā un Talsos, kurus kopumā saņēma 62 bērni un 35 likumiskie apgādnieki. Centrā “Avotiņš” nodrošina logopēda, montesori, kanisterapijas, mūzikas terapijas nodarbības, psihologa, psihosociālās, sociālā darbinieka konsultācijas, grupu nodarbības vecākiem, vienlaikus nodarbībās iekļaujot Sensorās istabas iespējas.

Savukārt, ārpuskalpojumos centrs “Avotiņš” organizēja sekojošu pakalpojumu nodrošināšanu: ABA uzvedības terapijas, smilšu spēles terapijas, psihoterapeita. ergoterapijas, fizioterapijas, osteopāta, ūdens procedūru, ārstnieciskās masāžas, reitterapijas, audiologopēda, mūzikas terapijas, Tomatis metodes, uztura speciālista, G-EO System robota terapijas, Neirorehabilitācijas kursa “TheraSuit2” nodarbības.

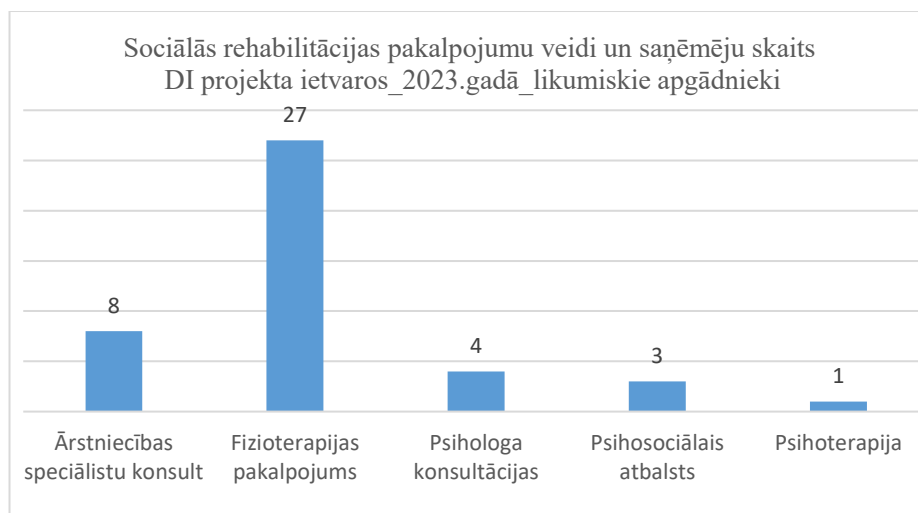
Vienlaikus 2 bērni saņēmuši dienas aprūpes centra “Saimīte” pakalpojumu, 27 bērni Aprūpes mājās pakalpojumu un 1 bērns Atelpas brīža pakalpojumu – šie pakalpojumi ir atbalsts ģimenēm, kas atslogo bērnu ar funkcionālajiem traucējumiem vecākus un sniedz iespēju vecākiem strādāt algotu darbu un iesaistīties brīvā laika aktivitātēs.

Attēls. Kanisterapija

3.4.1. attēls Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi un saņēmēju skaits DI projekta ietvaros 2023. gadā, bērniem ar invaliditāti

3.4.2. attēls Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi un saņēmēju skaits DI projekta ietvaros 2023. gadā, likumiskiem apgādniekiem

Kopumā, 2023. gadā DI projekta ietvaros, sociālās rehabilitācijas pakalpojumu nodrošināšanai ir izlietots finansējums Bērniem ar invaliditāti 99 781 *euro* apmērā un likumiskiem apgādniekiem 21 960 *euro* apmērā.

Līdz 2023. gada 31. oktobrim centra “Avotiņš” pakalpojumi tika nodrošināti DI projekta ietvaros, tādēļ pakalpojumi tika nodrošināti tikai tiem bērniem ar invaliditāti un viņu likumiskiem apgādniekiem, kuri bija iesaistīti iepriekš minētā projektā. No 2023. gada 1. novembra ir stājušies spēkā Tukuma novada domes saistošie noteikumi Nr. 18 “Par sociālo darbu un sociālajiem pakalpojumiem Tukuma novada pašvaldībā”, kas paredz atbalstu sociālās rehabilitācijas pakalpojumu nodrošināšanā Tukuma novada administratīvajā teritorijā savu dzīvesvietu deklarējušām ģimenēm, kuras audzina bērnus ar invaliditāti, kā arī bērniem, kuriem sociālās rehabilitācijas pakalpojumi ietverti Individuālās izglītības programmas apguves plānā. Tukuma novada pašvaldība sedz sociālās rehabilitācijas pakalpojumu izmaksas: līdz 500 *euro* apmērā vienam bērnam ar invaliditāti (12 kalendāro mēnešu periodā); līdz 500 *euro* apmērā attiecīgā bērna ar invaliditāti ģimenes locekļiem (kopumā uz mājsaimniecību); līdz 500 *euro* apmērā Individuālās izglītības programmas apguves plāna ietvaros vienam bērnam (12 kalendāro mēnešu periodā).

Lai izvērtētu/piešķirtu sociālās rehabilitācijas pakalpojumus bērniem no izglītības iestādēm, ir izveidota starpinstitucionālā sadarbības grupa: centrs “Avotiņš”; Tukuma novada Izglītības pārvaldes Atbalsta centrs un Tukuma novada pamatskola “Spārni”. Vienlaikus centra “Avotiņš” un Tukuma novada Izglītības pārvaldes Atbalsta centra sadarbības rezultātā, 2023. gada nogalē, centra “Avotiņš” telpās notika Agrīnās intervences programmas STOP 4-7, nodarbības, pirmsskolas vecuma bērniem ar uzvedības grūtībām.

Centrs “Avotiņš” 2024. gadā turpinās attīstīt savu darbību, ar mērķi paplašināt sociālās rehabilitācijas pakalpojumu klāstu un pieejamību, tuvu klienta dzīvesvietai. Kā arī aktivizēt un iesaistīt bērnu ar invaliditāti vecākus, centra darbībā – veidojot vecāku atbalsta grupu nodarbības, par bērniem un vecākiem aktuālām tēmām.

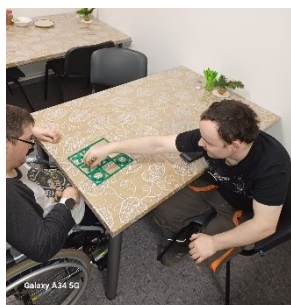
Centra “Avotiņš” 2023. gada budžeta izpilde ir 51 493 *euro*.

Grupu mājas/dzīvokļa pakalpojums

Sākot no 2015. gada, Tukuma novadā ir pieejams grupu mājas/dzīvokļa pakalpojums. Grupu mājas/dzīvokļa pakalpojums (turpmāk arī pakalpojums) ir paredzēts personām ar garīga rakstura traucējumiem, kuras vēlas dzīvot patstāvīgi, bet ir nepieciešams atbalsts, personas aprūpes, sadzīves un sociālo prasmju attīstīšanai. Pakalpojums nodrošina mājokli un individuālu atbalstu sociālo problēmu risināšanā, prasmju un iemaņu attīstīšanā, lai personas varētu turpināt vai uzsākt patstāvīgu dzīvi sabiedrībā, vai spētu, pēc iespējas neatkarīgāk, funkcionēt grupu dzīvoklī.

Pirmais grupu dzīvoklis Tukuma novadā tika atvērts Irlavas pagasta “Mežrozītēs”, kas darbojas vēl šobrīd, nodrošinot grupu dzīvokļa pakalpojumu, līdz 10 personām. No 2019. gada līdz 2023. gada novembrim grupu dzīvokļa pakalpojums tika nodrošināts 3 personām Meža ielā, Tukumā, kas 2023. gada novembrī tika aizstāts ar daudz modernāku un personu patstāvību veicinošāku pakalpojuma sniegšanas vietu Celtnieku ielā 3, Tukumā. No 2022. gada savas durvis vērusi grupu māja “Lodes”. 2023. gadā noslēdzās būvniecība grupu mājai Slampē, kur 2024. gadā nepieciešamos sociālos pakalpojumus un atbalstu saņems 7 personas ar garīga rakstura traucējumiem.

Grupi dzīvoklis “Mežrozītes”

Grupi dzīvokļa pakalpojums Irlavas pagasta “Mežrozītēs” 2023. gadā sniegts 11 iemītniekiem. Lai uzlabotu pakalpojuma saņēmēju sadzīves apstākļus, 2023. gadā grupu dzīvoklī “Mežrozītes” tika izremontēta un moderni aprīkota virtuve un ēkas gaitenis. Ikdienā, funkcionāli aprīkotajā virtuvē tiek organizētas ēst gatavošanas un sadzīves prasmju veicinošas nodarbības, top maltīte un kulinārijas brīnumi, kā arī iemītnieki kopīgi svin gadskārtu svētkus, sumina jubilārus vai vakaros uzspēlē galda spēles.

Gada laikā ir atsākusies aktīva sadarbība ar Irlavas kopienu centru, kur reizi nedēļā, klienti dodas pavadīt brīvo laiku, apgūstot ko jaunu un radošu, satiekot citus cilvēkus, kas veicina integrāciju un iekļaušanos vietējā kopienā. “Mežrozīšu” iemītniekiem ir iespēja izmantot citus Tukuma novada sociālos pakalpojumus, ko izmanto vairāki centra iemītnieki, apmeklējot dienas aprūpes centru “Saime”. Dienas aprūpes centrā var satikt ne tikai līdzīgi domājošos, bet saturīgi pavadīt brīvo laiku, aizpildot to ar spēlēm, sportošanu vai parunāšanu, gan kopīgi svinēt svētkus. Nokļūšanu uz/no dienas aprūpes centru nodrošina sabiedriskais transports vai Tukuma novada sociālā dienesta specializētais transports. Vienam pakalpojuma centra iemītniekam ir pastāvīgs darbs galdniecībā, pie vietējā uzņēmēja.

Pakalpojuma iemītnieki, atbilstoši savām spējām, turpina darboties savā mazdārziņā un siltumnīcā, lai papildinātu savas ēdienreizes ar dārzeņiem, garšaugiem un ogām.

Grupi mājas “Mežrozītes” 2023. gada budžeta izpilde 10 6248 *euro*.

Grupi dzīvoklis Meža ielā 4-43, Tukumā

No 2019. gada līdz 2023. gadam, Tukumā, Meža ielā 4-43, darbojās grupu dzīvoklis, kas bija iekārtots daudzdzīvokļu mājā, vienā no dzīvokļiem, kur katram klientam bija sava istaba, koplietošanas virtuve un sanitārās telpas. Grupu dzīvoklī, ar Drošības pogas palīdzību, tika nodrošināta klientu 24 stundu attālinātā uzraudzība. 2023. gadā Pakalpojumu saņēma 3 personas, divas no kurām, pārcēlās uz jaunizveidoto grupu dzīvokli Celtnieku ielā, viena persona pārcēlās uz grupu māju “Lodes”, kur turpina saņemt ģimeniskai videi pietuvinātu pakalpojumu.

Grupu dzīvoklis Meža ielā 4-43, Tukumā 2023. gada izpilde 2030 *euro*.

Grupu māja “Lodes”

Kopš 2021. gada Tukuma novada Jaunpils pagastā darbojas grupu māja “Lodes”, kas tapa projekta Nr. 9.3.1.1/19/I/009 “Deinstitucionalizācija – sociālo pakalpojumu infrastruktūras izveide un attīstība Tukuma novada Jaunpils - Viesatu pagastu pārvaldē” ietvaros. Pakalpojumā ir izveidotas arī divas atelpas brīža pakalpojuma vietas, kas 2023. gadā netika izmantotas, pieprasījuma trūkuma dēļ.

2023. gadā “Lodes” grupu mājas pakalpojumu saņēma 8 personas. Pakalpojuma iemītnieki saņēma arī citus Tukuma novada sociālos pakalpojumus – dienas aprūpes centru “Saime” Tukumā izmantoja 4 personas, bet dienas aprūpes centru “Saulespuķe” Slampes pagastā – 7 personas. Nokļūšanu uz/no dienas aprūpes centriem nodrošina sabiedriskais vai Jaunpils pagasta transports vai Tukuma novada sociālā dienesta specializētais transports. Vienu reizi nedēļā grupu mājas iemītnieki dodas uz Jaunpils sporta centru, kur fizioterapeita vadībā, nodarbojas ar fiziskajām aktivitātēm. No 2023. gada sākuma atsākusies iemītnieku iesaistīšanās Jaunpils kopienas dzīvē, tiek apmeklēti pasākumi, tirdziņi, Jaunpils Amatu māja, kāds ir atradis lasāmvielu bibliotēkā, kāds apmeklē vietējo baptistu draudzi. Daži no pakalpojuma iemītniekiem dodas palīgā Jaunpils iedzīvotājiem dārza darbos vai sniega tīrīšanā, ūdens ienešanā, tādējādi saglabājot savas darba prasmes un paplašinot paziņu loku. Rudenī visi pakalpojuma klienti devās vākt kartupeļus savam kopgaldam, ko laipni bija atvēlējusi kāda Jaunpils iedzīvotāja. Savāktā kartupeļu raža tiek izmantota gan ikdienas ēdienreizēm, gan svētku galda maltītēm, ko klienti paši gatavo, saņemot nepieciešamo darbinieku atbalstu.

Grupu mājas “Lodes” 2023. gada budžeta izpilde 93 705 *euro*.

Grupu dzīvoklis Celtnieku ielā 3, Tukumā

2023. gadā tika pabeigta grupu dzīvokļa Celtnieku ielā 3, Tukumā, būvniecība, kas norisinājās darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” specifiskā atbalsta mērķa “Attīstīt pakalpojumu infrastruktūru bērnu aprūpei ģimeniskā vidē un personu ar invaliditāti neatkarīgai dzīvei un integrācijai sabiedrībā” ietvaros. Tika izbūvēta darba telpa un koplietošanas sanitārais mezgls darbiniekiem, kā arī trīs atsevišķi grupu dzīvokļi, kuros, izmantojot universālo dizainu, panākts risinājums, ka dzīvoklis ir piemērots ne tikai personām ar garīga rakstura traucējumiem, bet arī personām ar funkcionāliem traucējumiem. Papildus tika uzlabota arī ēkas kopējā infrastruktūra – uzbūvēts lifts, pacēlājs un daļēji izremontēts pirmā stāva gaitenis. Pakalpojumu izmanto 3 personas, divas personas pārcēlās no grupu dzīvokļa Meža ielā, viena persona pārcēlās no grupu dzīvokļa “Mežrozītes”, lai turpinātu savu dzīvi, pēc iespējas patstāvīgāk, moderni iekārtotā un aprīkotā pakalpojumā. Diennakts uzraudzība pakalpojumā tiek nodrošināta ar Drošības pogas pakalpojumu.

Pakalpojuma saņēmējiem ir iespēja saņemt arī citus, Tukuma novada sociālā dienesta pakalpojumus, ko iemītnieki arī izmanto, pēc savām vajadzībām.

Grupu dzīvokļa Celtnieku ielā 4, Tukumā 2023. gada budžeta izpilde 3943 *euro*.

Tukuma patversme

Tukuma patversme (turpmāk arī patversme) pašvaldībā nodrošina īslaicīgu naktsmītņi, siltu uzturu, personīgās higiēnas iespējas, kā arī sociālā darbinieka konsultācijas, personām bez noteiktas dzīvesvietas. Gada aukstajos mēnešos (pie noteiktas gaisa temperatūras), klienti patversmes telpās var uzturēties visu diennakti. Tāpat, visu diennakti patversmes telpās var uzturēties tie klienti, kuriem ir ģimenes ārsta izziņa, par veselības stāvokļa pasliktināšanos (līdz slimības perioda noslēgumam).

Patversmes pakalpojumu Tukuma patversmē 2023. gadā saņēma 51 persona – 7 sievietes un 44 vīrieši.

2023. gadā savu aktualitāti nav zaudējis jautājums par sociālās aprūpes un uzraudzības nodrošināšanu bezpajumtniekiem, jārisina jautājumi par dokumentu noformēšanu ārstēšanai stacionārā un ievietošanai ilgstošas aprūpes iestādēs. Šāda situācija izskaidrojama ar sabiedrības novecošanas procesiem, sociālo attiecību un finanšu resursu nepietiekamību, kā arī to, ka personas bez pajumtes, patstāvīgi nespēj nodrošināt savas pamatvajadzības un medicīnisko aprūpi.

Bezpajumtnieku vidū nopietna problēma ir apreibinošu vielu lietošana. Patversmē turpina izmitināt, vienkāršoti pielāgotās telpās, iereibušas personas bez noteiktas dzīvesvietas, jo iereibušu personu izmitināšanas jautājums pašvaldībā jau ilgstoši nav atrisināts.

Patversmes telpās darbojas HIV profilakses punkts un šļirču apmaiņas punkts, kas 2023. gadā, ar atkarību speciālista palīdzību, nodrošināja sekundārās profilakses darbu, narkotiku lietotājiem. Tika izplatīta izglītojoša informācija narkotiku lietotāju vidū, motivējot lietotājus uzsākt ārstēšanos, bija iespēja veikt dažādu infekciju slimību testus. Tukuma pašvaldībā HIV profilakse un šļirču apmaiņa notiek sadarbībā ar Slimību profilakses un kontroles centru.

2023. gadā tiek turpināta elektroniskā uzskaitē, kurā ir atspoguļota informācija par savāktu, izlietoto šļirču un adatu skaitu, par izsniegto sterilo šļirču, adatu un citu materiālu skaitu.

2023. gadā sadarbībā ar Latvijas Sarkanā Krusta Tukuma komiteju, Tukuma patversmes teritorijā turpinājās zupas virtuves darbība 3 reizes nedēļā, iedzīvotājiem kopumā izdalot 6692 zupas porcijas.

Tukuma patversmes 2023. gada budžeta izpilde 137 635 *euro*.

Kandavas pansija

Kopš 2022. gada jūnija Kandavas pansija Ķiršu ielā 10, Kandavā (turpmāk arī pakalpojums), ir Tukuma novada sociālā dienesta Izmitināšanas pakalpojumu nodaļas apakšvienība, kas nodrošina mājokli, diennakts uzraudzību, atbalstu pašaprūpē un, ja nepieciešams, atbalstu sociālo problēmu risināšanā, pilngadīgām vai pensijas vecuma personām, ja saskaņā ar sociālā darbinieka izvērtējumu, personām ir nepietiekamas funkcionālās spējas. 2023. gadā Kandavas pansijas pakalpojumu saņēma 25 personas.

2023. gadā, uzlabojot vides pieejamību Kandavas pansijā, tika izbūvēta papildus higiēnas telpa, salabotas ieejas kāpnes, izveidota papildus nobrauktuve ratiņkrēsliem. 2023. gadā turpinājās plānošanas darbi, lai vides pieejamības pilnvērtīgai uzlabošanai, pakalpojumā varētu iebūvēt mobilo pacelāju/platformu, jo pašreizējais risinājums ar akumulatora mobilo pacelāju, nav pietiekami ilgtspējīgs.

Arī Kandavas pansijas pakalpojuma saņēmējiem, atsākusies aktīvāka ikdienas dzīve. Vairākas reizes mēnesī, pakalpojuma saņēmēji rīko galda spēļu turnīrus, spēlējot gan domino, gan loto, vai arī liekot kopā puzzles gabaliņus. Reizi nedēļā, Tukuma novada sociālā dienesta fizioterapeite, vada aktivitāšu nodarbības, ir atzīmēti pirmie pasākumi, ar plašu ciemiņu pulku. Tā 2023. gada Ziemassvētkos, Kandavas Kārļa Mīlenbaha vidusskolas jaunieši, Kandavas bērnudārza grupiņa un Kandavas Reģionālās pamatskolas audzēkņi, sniedza sirsnīgus priekšnesumus, gadu mijas noskaņās, solot turpināt sadarbību arī 2024. gadā.

Kandavas pansijas 2023. gada budžeta izpilde 153 853 *euro*.

Bērnu un jauniešu centrs “Sapņi”

Bērnu un jauniešu centrs “Sapņi” no 01.01.2023. ir Tukuma novada pašvaldības iestādes “Tukuma novada sociālais dienests” nodaļa adresē “Sapņi”, Irlavas pagasts, Tukuma novads. Bērnu un jauniešu centrs “Sapņi” ir ilgstošas sociālās aprūpes un rehabilitācijas institūcija, kuras darbs ir organizēts tā, lai institūcijas vidi tuvinātu ģimeniskai videi un nodrošinātu patstāvīgas dzīves iemaņu apgūšanu bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem, lai nodrošinātu individuālu pieeju katram no iestādes audzēkņiem.

Ģimenei pietuvināta modeļa mērķis ir nodrošināt ģimenes dzīvei tuvinātus apstākļus:

- * Iemācīt bērniem un jauniešiem ģimenes vērtības;
- * Ievērot veselīgu dzīvesveidu;
- * Mācīties plānot sadzīvi;
- * Iemācīties respektēt vienu otru;
- * Rūpēties par apkārtējo vidi, kurā dzīvo;
- * Stiprināt bērnu un jauniešu drošības sajūtu;

- * Mācīties veidot savstarpējās attiecības starp dažāda vecuma un dzimuma bērniem;
- * Apgūt pašaprūpes un pašapkalpošanās prasmes un iemaņas.

Ikdienā centra darbību nodrošina sociālais darbinieks, sociālais audzinātājs, 2 sociālie aprūpētāji, 2 aprūpētāji.

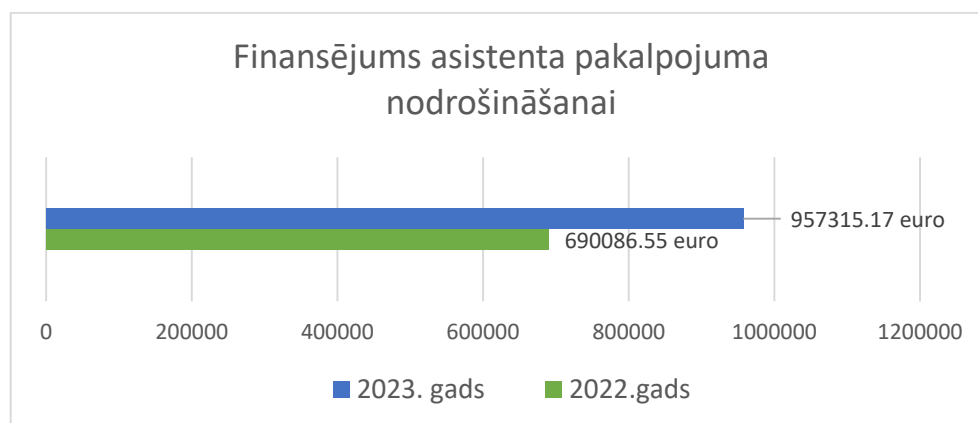
2023. gadā BJC “Sapņi” dzīvoja 8 jaunieši vecumā no 15-17 gadiem.

2023. gadā BJC “Sapņi” budžeta izpilde 129 846 *euro*.

3.5 ASISTENTA PAKALPOJUMS PAŠVALDĪBĀ

No 2021. gada 1. jūlija Tukuma novadā ir pieejams asistenta pakalpojums saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr. 316 “Noteikumi par asistenta, pavadona un aprūpes pakalpojumu personām ar invaliditāti”.

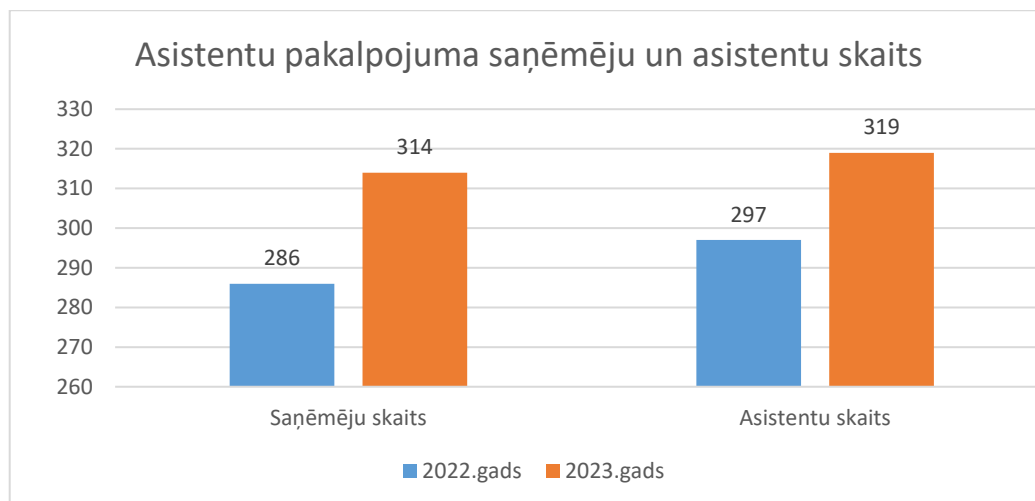
Asistentu pakalpojumu nodrošināšanai 2023. gadā ir izlietoti 957 315,17 *euro*. 2022. gadā tas bija 690 086,55 *euro*.

3.5.1. attēls Izlietotais finansējums asistenta pakalpojuma nodrošināšanai.

Valsts atbalstīto asistenta pakalpojumu Tukuma novadā 2023. gadā saņēmuši 314 klienti, 2022. gadā 286 klienti.

Pakalpojuma nodrošināšanā 2023. gadā piedalījās 319 asistenti, 2022. gadā 297 asistenti.

3.5.2. attēls Asistenta pakalpojuma saņēmēju un asistentu skaits.

4. PROJEKTI

Pārskata gadā turpina realizēt sadarbības projektu **“Slimību profilakses un kontroles centrs”** par HIV profilakses bezmaksas punkta darbību Tukumā. 2023. gadā saņemtas bezmaksas medicīniskās preces par kopējo summu 438,12 *euro* un izdalītas medicīniskās preces par summu 539,71 *euro* apmērā.

2016. gadā uzsākta dalību **ES struktūrfondu projektā “Deinstitucionalizācija un sociālie pakalpojumi personām ar invaliditāti un bērniem”**. Tukuma novada dome un Rīgas plānošanas reģions 2016. gada 26. februārī ir noslēdzis sadarbības līgumu Nr. TND/2-58.9/16/49 “Par ES struktūrfondu projekta “Deinstitucionalizācija un sociālie pakalpojumi personām ar invaliditāti un bērniem” īstenošanu” (turpmāk – Sadarbības līgums).

Kopumā Sadarbības līgums paredz, ka Tukuma novada dome īsteno 10 projekta darbības. Ar projekta atbalstu pašreiz tiek īstenota 1. darbība “Atbalsta plāna izstrāde – individuālo vajadzību izvērtēšana un individuālo sociālās aprūpes vai sociālās rehabilitācijas plāna izstrāde personām ar garīga rakstura traucējumiem, bērniem no bērnu sociālās aprūpes centriem un bērniem ar funkcionāliem traucējumiem”.

Personām, kurām ir veikts atbalsts plāna izstrāde (1. darbība), ir uzsākta projekta 5. darbības “Sabiedrībā balstītu pakalpojumu īstenošana personām ar garīga rakstura traucējumiem neatkarīgi dzīvei sabiedrībā” un 6. darbības “Sociālās rehabilitācijas pakalpojumu, īslaicīgās aprūpes jeb “Atelpas” brīža pakalpojumu un Aprūpes pakalpojumu īstenošana bērniem ar funkcionāliem traucējumiem” nodrošināšana. Projekts paredz finansējumu minēto darbību īstenošanai, savukārt darbību nodrošināšanu saskaņā ar Sadarbības līgumu īsteno Tukuma novada Dome.

2023. gadā nodrošināti sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu īstenošanai nodrošināti grupu dzīvokļa pakalpojumi 6 personām ar garīga rakstura traucējumiem (57 975 *euro*), dienas aprūpes pakalpojums 19 personām (70 114 *euro*), atbalsta personas pakalpojums sniegts 2 personām (2088 *euro*), aprūpes mājās pakalpojums 2 personām (409 *euro*) un individuālās konsultācijas (fizioterapeita konsultācijas) 1 persona (700 *euro*). 2023. gadā izlietots kopējais finansējums 131 287,64 *euro*.

Nodrošinātie sociālās rehabilitācijas pakalpojumi bērniem ar funkcionāliem traucējumiem un viņu likumiskajiem apgādniekiem aprakstīti sadaļā “Centrs “Avotiņš””.

2023. gadā DI projekta izpilde 366 608 *euro*.

Tukuma novada sociālais dienests iesaistījās Sociālās integrācijas fonda projektā “Eiropas Atbalsts fonds vistrūcīgākajām personām” īstenošanā, izdalot pārtikas un higiēnas pakas Tukuma novada Jaunpils un Viesatu pagastos.

Labklājības ministrijā no 2015. gada tiek īstenots projekts (Nr. 9.2.1.1/15/I/001) “Profesionāla sociālā darba attīstība pašvaldībās”, kur viena no aktivitātēm ir metodiku izstrāde pašvaldību sociālo dienestu sociālajiem darbiniekiem darbam ar klientu mērķa grupām, kā arī sociālo darbinieku apmācība šo metodiku ieviešanai darbā. Metodiku izstrādā jomas profesionāļi, kuriem ir pieredze darbā ar konkrēto mērķa grupu, kā rezultātā tiek izveidots vienots metodiskais materiāls un izstrādātas klātienēs un e-mācību programmas. Metodikas izstrādes procesā veic metodiskā materiāla aprobēšanu, kas tiek īstenota pilotprojektu veidā.

Rehabilitācijas nodaļas divi sociālie darbinieki piedalījās metodiku aprobēšanā: Sociālais darbinieks (psihosociālā konsultēšana) iesaistījās metodikas “Sociālais darbs ar grupu” aprobēšanā. Finansējums 4418,23 *euro*.

Centra “Rīti” sociālais darbinieks iesaistījās metodikas “Sociālais darbs ar senioriem” aprobēšanā. Finansējums 6115,00 *euro*.

Kopienas darba nodaļas vadītāja iesaistījās metodikas “Sociālais darbs kopienās” izstrādē un aprobēšanā. Finansējums 9755,05 *euro*.

Atbalsta nodaļas pieaugušām personām sociālais darbinieks piedalījās metodikas izstrādē un aprobēšanā “Krīzes intervence sociālajā darbā un psihosociālā konsultēšana krīzē”. Finansējums 23 262,21 *euro*.

Ģimenes atbalsta nodaļas vadītāja un sociālais darbinieks iesaistījās kvalitātes modeļa izstrādē “Pašvaldības sociālo dienestu vadības kvalitātes modeļa izstrāde un pilotprojekta īstenošana” finansējums 11 149,37 *euro*.

5. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

Tukuma novada sociālajam dienestam ir sava mājas lapa <https://www.tnsd.lv/>, kurā iegūstama nepieciešamā informācija par sociālo dienestu, kā arī aktivitātes redzamas tiešsaistes sociālā tīkla Facebook kontā <https://www.facebook.com/tnsd.lv>.

Pārskata periodā sociālais dienests tika pārstāvēts tikšanās reizēs ar pagasta iedzīvotājiem, piedaloties iedzīvotāju konsultatīvajās padomēs, dažādu biedrību tikšanās reizēs. Sadarbībā ar biedrībām “Partnerība laukiem un jūrai” un “Kandavas partnerība” tika organizētas tikšanās ar iedzīvotājiem viņu pagastos, kurās tika apzināti Tukuma novada pagastu iedzīvotāju resursi un vajadzības, grūtības.

Sadarbībā ar Labklājības ministriju, projekta “Profesionāla sociālā darba attīstība pašvaldībās” ietvaros notika domnīca “Pikniks ar savējiem pie ugunskura”, 27. septembrī Kandavā, kurā tika diskutēts par sociālā darbinieka lomu kopienā jauniešu līdzdalības, sabiedrības un iniciatīvu īstenošanai Tukuma novadā. Pasākuma moderators bija Māris Olte.

Šī projekta ietvaros tika organizēta arī diskusija “Sociālais darbs kopienā – kā kopā iet tālāk”, kas 16. novembrī notika Tumes Kultūras namā. Diskusijā tika runāts par sociālā darbinieka kopienā lomu un nozīmi, kura arvien vairāk tiek apzināta, gan aktivizējot jau esošas vietējās kopienas, apzinot to resursus un iespējas, gan palīdzot izveidot jaunas kopienas, lai sasniegtu sociāli neaizsargātākās iedzīvotāju grupas un tādējādi preventīvi risinātu dažāda spektra sociālās problēmas novadā.

Lai novērtētu sociālā dienesta darba kvalitāti, tika veikta klientu aptauja. Aptaujas rezultāti pieejami www.visidati.lv/res/197781169326177/

6. 2024. GADĀ PLĀNOTIE PASĀKUMI

Sociālie pakalpojumi

Nodrošināt pašvaldības teritorijā dzīvojošo iedzīvotāju vajadzībām atbilstošus sociālos pakalpojumus:

1. Dienas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas centra pakalpojums personām ar invaliditāti (Dienas aprūpes centrs “Saime”);
2. Dienas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas centra pakalpojums bērniem ar invaliditāti un bērniem vecumā no 1,5–5 gadiem, no ģimenēm kuras ir Tukuma novada sociālā dienesta redzeslokā (Dienas aprūpes centrs “Saimīte”);
3. Dienas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas centra pakalpojums personām ar garīgā rakstura traucējumiem (Dienas aprūpes centrs “Saulespuķe”);
4. Dienas centra pakalpojums senioriem (Dienas aprūpes centrs “Rīti”);
5. Patversmes pakalpojums ģimenēm ar bērniem (Patversme ģimenēm ar bērniem, Slampes pagastā);
6. Sociālās rehabilitācijas pakalpojums ar izmitināšanu (Atbalsta dzīvokļi);
7. Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi bērniem ar invaliditāti un bērnu ar invaliditāti likumiskajiem apgādniekiem (Centrs “Avotiņš”);
8. Specializētas darbnīcas.

Sociālās aprūpes centrs “Rauda” sniedz **ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu pilngadīgām personām**. Pakalpojums tiek plānots nodrošināt 290 personām gadā – gan Tukuma novada, gan citu pašvaldību iedzīvotājiem. Pakalpojuma izmaksas 2024. gadā tiek palielinātas 40,77 *euro* diennaktī. 2024. gadam plānotie budžeta izdevumi 3 802 001 *euro* (tajā skaitā finansēšana 68 003 *euro*), plānotie ieņēmumi 3 733 998 *euro*.

Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu pilngadīgām personām tiek pirkti arī no citiem pakalpojuma sniedzējiem (pansionāts “Lauciene”, Irlavas Sarkanā krusta slimnīca, sociālās aprūpes centrs “Tērvete” SIA “Senioru nams”, biedrības “Latvijas Sarkanais krusts” Kurzemes komitejas SAC “Ziedugravas” un SAC “Laimas”) Pakalpojuma izmaksas tiek palielinātas arī šajās institūcijās, kas būtiski ietekmē plānoto budžeta līdzekļu pieaugumu 2024. gadā. No 2024. gada 1. jūnija pašvaldībā nebūs pieejams līdzfinansējums 400 *euro* par

ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu pilngadīgām personām piederīgajiem.

Bērnu un jauniešu centrs “Sapņi” turpina nodrošināt **ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu bērniem**. Tiek veidots ģimeniskai videi pietuvināts pakalpojums 8 Tukuma novada pašvaldības bērniem vienā grupā. 2024. gadam plānotie budžeta izdevumi 138 919 *euro*. Plānots no 2024. gada 1. jūlija pakalpojumu nodrošināt Dārzniecības ielā 2A-43/44.

Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojuma nodrošināšanai Tukuma novada iedzīvotājiem, pašvaldība 2024. gadā ir plānojusi 1 015 704 *euro* pilngadīgām personām, 15 954 *euro* bērniem.

Tukuma novada sociālais dienests sniedz **sociālā darba pakalpojumu**. Sociālā darba pakalpojumu nodrošina Ģimenes atbalsta nodaļa un Atbalsta nodaļa pilngadīgām personām.

Sociālā darba ietvaros Tukuma novada pašvaldības iedzīvotājiem ir pieejami dažādi sociālie un atbalsta pakalpojumi – Ģimenes asistenta pakalpojums, atbalsta personas pakalpojums personām ar garīga rakstura traucējumiem, speciālistu (psihologa, klīniskā psihologa, psihoterapeita, ergoterapeita, pirmās emocionālā palīdzības mammas konsultācijas) atbalsta grupas (Bērna emocionālā audzināšana, Ceļvedis audzinot pusaudzi), Montesori nodarbības, smilšu spēles un ABA terapijas, Jauniešu atbalsta un pašizaugsmes programma. Kopā pakalpojumiem sociālā darba ietvaros ir plānoti 38 288 *euro* pilngadīgām personām un 229 821 *euro* ģimenēm ar bērniem.

2024. gadā pašvaldība turpina vienoti nodrošināt **aprūpes mājās pakalpojuma** sniegšanu iedzīvotājiem. Pakalpojums pēc cenu aptaujas tiek pirktis no biedrības “Latvijas Sarkanais krusts”. Plānotie līdzekļi pakalpojuma nodrošināšanai 307 700 *euro* gadā. Kā alternatīva iedzīvotājiem ir saņemt ikmēneša pabalstu aprūpes mājās nodrošināšanai, ja iedzīvotājs izvēlas aprūpes mājās pakalpojumu nodrošināt ar sevis izvēlētu pakalpojuma sniedzēju. Plānotie līdzekļi pabalsta aprūpes mājās nodrošināšanai 196 000 *euro* gadā.

Sociālās palīdzība 2024. gadā ir valstiski reglamentēta – gan izvērtēšanas nosacījumi, gan atbalsta lielums tiek noteikts Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā, gan Ministru kabineta noteikumos. Salīdzinot ar 2023. gadu, samazinājies trūcīgo personu skaits par 175 personām, 2023. gadā trūcīgas mājsaimniecības statuss piešķirts 1879 personām (2022.–2054 personām). Pabalsta garantētā ienākuma nodrošināšanai saņēmēju skaits mazinājies – 2023. gadā 906 personas (2022.–1599). Plānotā summa gadā 273 400 *euro*. No 01.01.2024. palielināsies Pabalsta garantētā ienākuma nodrošināšanai noteiktais līmenis, ienākumu līmeņa sliekšnis trūcīgas mājsaimniecības statusa noteikšanai Mājokļa pabalsta nodrošināšanai plānoti 704 053 *euro* gadā. 2024. gadā valsts pašvaldībām plāno sniegt līdzfinansējumu GMI un mājokļa pabalsta nodrošināšanā 30 % no izmaksātās summas.

Visa novadā ir vienota pieeja **sociālo garantiju un atbalsta audžuģimenēm** nodrošināšanā. Atbalsts šīm mērķgrupām ir plānots 320 140 *euro* gadā. 2024. gadā ir palielināts pabalsts bērna uzturam audžuģimenē no 280 uz 350 *euro* mēnesī.

Pašvaldības brīvā iniciatīva – izvērtējot pašvaldības iespējas sniegt atbalstu noteiktām iedzīvotāju grupām 2024. gadā tiek atbalstītas sekojošas iniciatīvas 2023. gada izpildes apjomā – pabalsts jaundzimušā bērna aprūpei, pabalsts bērna, kuram noteikta invaliditāte, aprūpei; pabalsts aizgādnim, pabalsts kāzu jubilāriem, pabalsts apaļajā dzīves jubilejā; pabalsts valsts svētkos; pabalsts zobu protezēšanas pakalpojumiem; materiāls atbalsts higiēnas pakalpojumu nodrošināšanai; remigrācijas pabalsts; apbedīšanas pabalsts. Kopā iniciatīvām 2024. gadā ir plānoti 221 025 *euro*.

Sociālie pakalpojumi pašvaldībā 2024. gadā nodrošināti esošā līmenī sekojošos pakalpojumos – dienas aprūpes centrs “Saime”, dienas centrs “Saimīte”, Slampes pagasta dienas aprūpes centrs “Rīti” un “Saulespuķe”, Atbalsta dzīvokļi, Tukuma patversme, Grupu dzīvokļi “Mežrozītes”, grupu māja “Lodes”, grupu dzīvokļi – Celtnieku iela 3, Kandavas pansija, centrs “Avotiņš”.

2024. gadā ERAF projektā “Attīstīt pakalpojumu infrastruktūru bērnu aprūpei ģimeniskā vidē un personu ar invaliditāti neatkarīgai dzīvei un integrācijai sabiedrībā” plānojas 2 pakalpojumu uzsākšana – no 1. marta grupu māja “Laipas” Slampē, no 1. novembra specializētās darbnīcas Melnezera ielā 1, Tukumā.

Tiek attīstīts **kopienas sociālais darbs** pašvaldībā – īstenots pasākumu kopums, kas veicina iedzīvotāju attiecību uzlabošanos, motivāciju iesaistīties un līdzdarboties kopienas dzīvē, izzina kopienas sociālās vajadzības, un nodrošina kopienā dzīvojošajiem iespējas sniegt atbalstu citiem kopienā dzīvojošajiem. Tiek nodrošināts 4 kopienu centra darbs – Sēmes pagastā “Mūsmājas”, Irlavas pagastā, “Dzintariņi”, Džūkstes pagastā “Tev”, Lestenes pagastā “Saulstari”.

Plānots turpināt dalību projektos:

- Sadarbībā ar pašvaldību – SIF projektā “Eiropas Atbalsta fonda vistrūcīgākajām personām ietvaros atbalstāmo darbību īstenošana” Jaunpils novadā – līdz 31.03.2024., tiek gatavots pieteikums arī tālākai dalībai.

Domes priekšsēdētājs

G. Važa